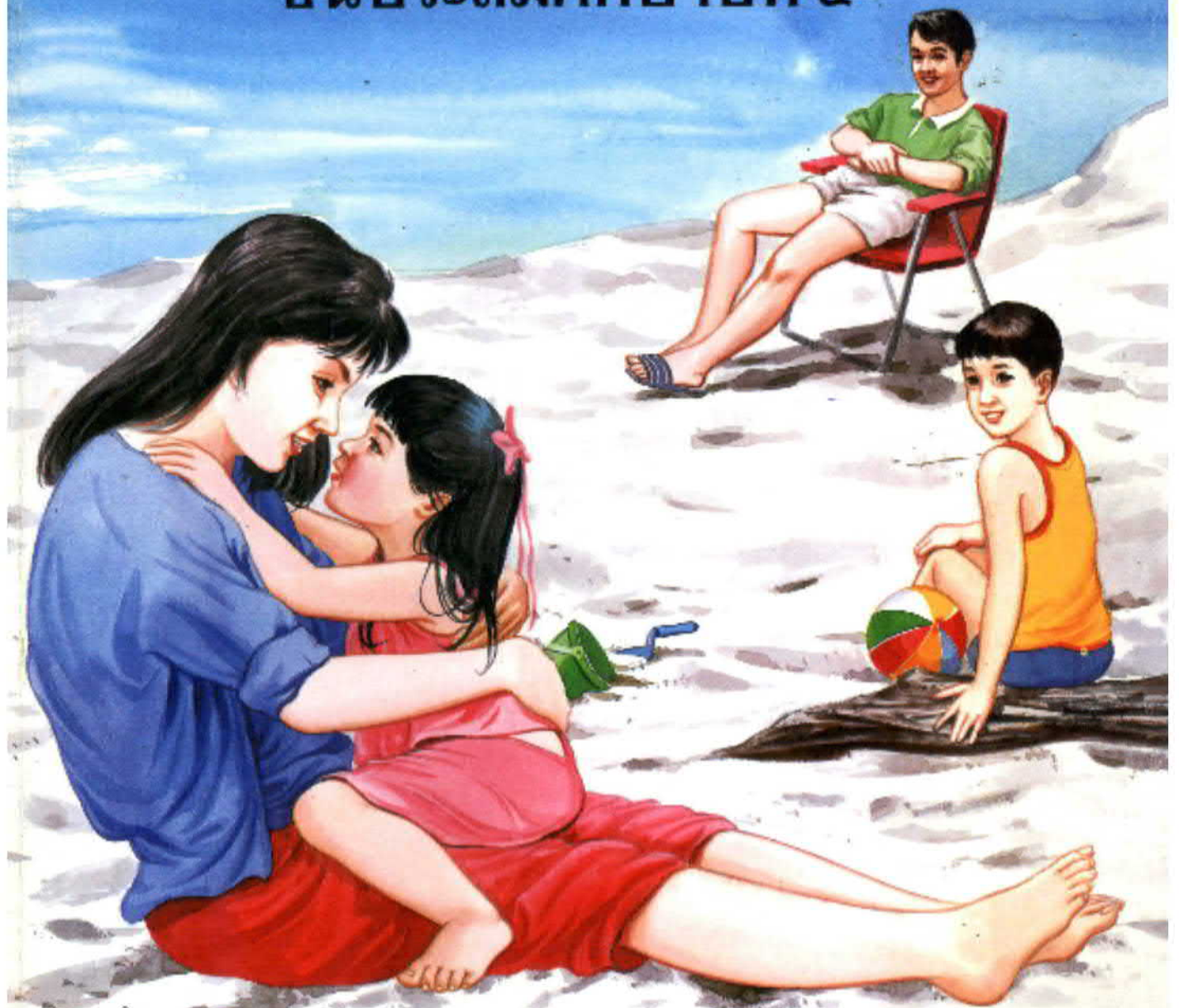

แผนการสอน
เอดส์ศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

แผนการสอน

เอดส์ศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

กรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๓๖

จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

ISBN 974-10-1459-7

สงวนลิขสิทธิ์

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์การศาสนา

๓๑๔-๓๑๖ ถนนบำรุงเมือง กรุงเทพฯ ฯ

โทร. ๒๒๓-๓๓๕๑, ๒๒๓-๕๕๔๘

นายปทุม ศิวนวล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำแผนการสอนเอดส์ศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 ขึ้น โดยพิจารณาจากแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิหลายฝ่าย นำมาจัดเป็นรูปแบบการเขียนแผนการสอนที่เน้นการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์ การสร้างจิตสำนึก ค่านิยม สุขนิสัย และการควบคุมตนเอง และได้นำไปทดลองใช้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวนหนึ่งในปีการศึกษา 2535 จากผลการทดลองนี้ กรมวิชาการได้ปรับปรุงแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ ปีที่ 6 ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนั้นกรมวิชาการหวังว่า แผนการสอนนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องโรคเอดส์ในระดับประถมศึกษาเป็นอย่างดี

กรมวิชาการขอกราบขอบพระคุณพระเมธีธรรมาภรณ์ ขอบคุณศาสตราจารย์แพทย์หญิง เพ็ญศรี พิชัยสนธิ์ นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ ที่กำลังสำคัญทำให้การจัดทำแผนการสอนสำเร็จด้วยดีและขอขอบคุณผู้ร่วมจัดทำทุกท่านที่มีส่วนให้หนังสือเล่มนี้สำเร็จตามเป้าหมายของโครงการทุกประการ

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)

อธิบดีกรมวิชาการ

กันยายน 2536

สารบัญ

หน้า

คำนำ

คำแนะนำการใช้แผนการสอนเอดส์ศึกษา

- รูปแบบของการเขียนแผนการสอนเอดส์ศึกษา 1
- ลักษณะทั่วไปของแผนการสอนเอดส์ศึกษา 3
- ความสัมพันธ์กับเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา 4

จุดประสงค์ 6

แผนการสอนที่ 1	อะไรคือเอดส์	7
2	ร่วมใจต้านภัยเอดส์	15
3	เอดส์ทำลายชีวิต เศรษฐกิจและสังคม	22
4	รักชีวิตอย่าคิดไปติดเอดส์	30
5	ชีวิตนี้ยังมีหวัง	33
6	ใจเขาใจเรา	38
7	รู้เขา รู้เรา	42
8	ครอบครัวยั่งยืน เป็นทุนด้านเอดส์	49
9	หนูนิดหน่อยพบหมอ	56
10	คำนิยมถูกต้อง ป้องกันเอดส์	59

สื่อและแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับโรคเอดส์ 63

ภาคผนวก 71

บรรณานุกรม 75

คณะผู้จัดทำ 77

คำแนะนำ
การใช้แผนการสอนเอดส์ศึกษา

รูปแบบของการเขียนแผนการสอนเอดส์ศึกษา

การพิจารณากำหนดรูปแบบของการเขียนแผนการสอนเอดส์ศึกษา สำหรับระดับประถมศึกษา ครั้งนี้ คณะทำงานได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

ขั้นแรก เป็นการพิจารณากำหนดรูปแบบของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเอดส์ศึกษา จาก

1. แนวคิดของพระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต) เกี่ยวกับการสร้างคุณค่าทางจิตใจในเชิงความรู้สึกที่มีต่อโรคเอดส์และท่าทีของคนในสังคม จากหนังสือเรื่อง พฤติกรรมสุขภาพ: ขอบข่ายงานวิจัยพฤติกรรมสุขภาพ ศูนย์ประสานงานทางการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

2. การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของ นายแพทย์ สุจริต ศรีประพันธ์ โดยประยุกต์มาเป็นรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research)

และได้นำแนวคิดนี้มาวางกรอบโครงสร้างของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเอดส์ศึกษา เป็นเป้าหมายหลัก 4 ด้าน กล่าวคือ

1. การให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง ทันเหตุการณ์
2. การสร้างค่านิยมที่ดีงาม
3. การฝึกสุนิสัย
4. การควบคุมตนเอง

ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การเขียนแผนการสอนต่อไป

ขั้นที่สอง คณะทำงานได้พิจารณารูปแบบการเขียนแผนการสอนโดยศึกษาแนวทางจาก

1. การสอนเพื่อทักษะกระบวนการ ในหนังสือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต ของ ดร.โกวิท ประวาลพุกษ์

2. จากหลักสูตร...สู่แผนการสอน ของ ดร.สงบ ลักษณะ

3. คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมของครูประถมศึกษา โครงการอบรมครูวิชาการประจำกลุ่มโรงเรียน โดยมี ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เป็นที่ปรึกษาโครงการ

4. ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ ของ ดร.วัลลภ กันทรพัญ์

ในการเขียนแผนการสอน คณะทำงานได้ยึดหลักการเขียนเพื่อให้ครูผู้สอนอ่านเข้าใจง่าย สะดวกต่อการนำไปใช้ และสามารถประยุกต์ให้เข้ากับสภาพการณ์ของแต่ละท้องถิ่นได้

รูปแบบแผนการสอนเอดส์ศึกษา มีหัวข้อสำคัญดังนี้

1. **ชื่อเรื่อง** คณะปฏิบัติงานได้พิจารณาตั้งชื่อตามความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และเร้าความสนใจของผู้เรียนและผู้สอน

2. **สาระสำคัญ** คือ แนวคิด (Concept) หรือ เนื้อหาสาระรวมยอดของเรื่อง หรือของแผน การสอนแต่ละแผน เป็นส่วนสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจให้ถ่องแท้ ถือว่าเป็นบทสรุป ของแผนการสอนเรื่องนั้น ๆ

3. **จุดประสงค์** เป็นพฤติกรรมของนักเรียน ที่จะบอกให้ครูผู้สอนทราบว่า เมื่อนักเรียนได้ ปฏิบัติกิจกรรมที่น่าเสนอไว้แล้ว นักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่ระบุไว้หรือไม่ เพียงไร

4. **กิจกรรมการเรียนรู้การสอน** เขียนเป็นข้อ ๆ ตามลำดับการจัดกิจกรรม ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ **ขั้นเร้าความสนใจ** หรือการสร้างศรัทธาด้วยการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้น่าเรียน น่าศึกษา เช่น การจัดโต๊ะเรียน การติดรูปภาพ การนำเสนอด้วยคำถามและการสนทนาปัญหา สถานการณ์ ข่าวเหตุการณ์ประจำวัน เป็นต้น

ขั้นสอน หรือขั้นนักเรียนทำกิจกรรม โดยนำเสนอในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่

- กรณีตัวอย่าง
- บทบาทสมมุติ
- สถานการณ์จำลอง
- ละคร
- การอภิปรายกลุ่ม
- การศึกษาค้นคว้า
- เกม
- กลุ่มสัมพันธ์

ขั้นสรุปและประยุกต์ใช้ หลังจากนักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว นักเรียนจะสามารถสรุปความรู้ความเข้าใจในบทเรียนได้เองโดยครูผู้สอนอาจจะช่วยสรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ และกระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปปฏิบัติได้จริงให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง

5. **สื่อการเรียนรู้การสอน** ในแผนการสอนแต่ละเรื่อง ได้เสนอสื่อจำพวกเครื่องใช้ เอกสาร วัสดุต่าง ๆ ตามกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ซึ่งครูผู้สอนอาจประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะสื่อต่าง ๆ และแหล่งวิทยาการไว้ในท้ายแผนการสอนเล่มนี้อีกด้วย

6. **การวัดและประเมินผล** เน้นที่การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน การตรวจผลงาน และการประเมินตนเอง ในส่วนนี้ครูสามารถติดตามประเมินผลด้านพฤติกรรม สุขภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือจากการประมวลผลตามแผนการสอน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการค้นหา นักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ โดยเฉพาะในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ เพื่อจะได้ให้คำปรึกษา แนะนำที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

7. **กิจกรรมเสนอแนะ** เป็นส่วนที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างนักเรียน ครู ผู้บริหาร และชุมชน ในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ด้วย

8. **ภาคผนวก** ประกอบด้วย ใบงาน แบบฟอร์มต่าง ๆ ที่ปรากฏในท้ายแผนการสอน แต่ละเรื่อง ซึ่งครูผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมให้พร้อมก่อนดำเนินการสอน

ลักษณะทั่วไปของแผนการสอนเอดส์ศึกษา

แผนการสอนเอดส์ศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นี้ ประกอบด้วย แผนการสอนชั้นละ 10 เรื่อง ๆ ละ 3 คาบ รวมเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนเกี่ยวกับเรื่องของโรคเอดส์ ชั้นละ 30 คาบ ดังนี้

แผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1. อะไรคือเอดส์
2. ร่วมใจต้านภัยเอดส์
3. เอดส์ทำลายชีวิต เศรษฐกิจและสังคม
4. รักชีวิตอย่าคิดไปติดเอดส์
5. ชีวิตนี้ยังมีหวัง
6. ใจเขา ใจเรา
7. รู้เขา รู้เรา
8. ครอบครัวอบอุ่น เป็นทุนด้านเอดส์
9. หนูนิดหน่อยพบหมอ
10. ค่านิยมถูกต้อง ป้องกันเอดส์

แผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. เราไม่อยากเป็นเอดส์
2. เอดส์ป้องกันได้
3. เอดส์เป็นภัยต่อชีวิต เป็นพิษต่อสังคม
4. ป้องกันตนพ้นจากเอดส์
5. คุณภาพชีวิตที่ดี ชีวิตปลอดเอดส์
6. ครอบครัวยุคใหม่ ปลอดภัยจากเอดส์
7. สุขปฏิบัติขจัดโรคเอดส์
8. รู้จักคิด รู้จักใช้ ปลอดภัยจากเอดส์
9. ควบคุมใจกาย ไร้เอดส์
10. คุณธรรมนำชีวิตพิชิตโรคเอดส์

ความสัมพันธ์กับเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา

ในการจัดการเรียนการสอนเอดส์ศึกษา ครูผู้สอนจะสังเกตได้ว่า เนื้อหาของแผนการสอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาของกลุ่มประสบการณ์ 2 กลุ่ม คือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย นั่นคือ ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เนื้อหาเรื่องโรคเอดส์จะสอดแทรกอยู่ในการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

หน่วยที่ 1	สิ่งที่มีชีวิต
	หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา
หน่วยที่ 2	ชีวิตในบ้าน
หน่วยที่ 3	สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา
หน่วยที่ 4	ชาติไทย
	หน่วยย่อยที่ 5 พระพุทธศาสนา
หน่วยที่ 9	ประชากรศึกษา
หน่วยที่ 11	ข่าว เหตุการณ์ และวันสำคัญ

สำหรับกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เนื้อหาของแผนการสอนเอดส์ศึกษา จะสอดแทรกอยู่ในการเรียนกิจกรรมจริยศึกษา ในคุณธรรม 13 ประการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) หรือในหัวข้อหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

วิธีการจัดการเรียนการสอน

จากความสัมพันธ์ของเนื้อหาเรื่องเอดส์ศึกษากับเนื้อหาของหลักสูตรกลุ่มประสบการณ์ ทั้ง 2 กลุ่ม ดังกล่าวแล้ว ครูผู้สอนพึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเอดส์ศึกษาได้ดังนี้

1. จัดการเรียนการสอนเอดส์ศึกษาสอดแทรกในหน่วยต่างๆที่เกี่ยวข้อง นั่นคือ เมื่อครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หรือจริยศึกษาของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หรือเนื้อหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ในหน่วยที่สามารถสอนเรื่อง เอดส์ศึกษาได้ด้วย ครูผู้สอนก็เลือกใช้แผนการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่สอดคล้องกันกับเนื้อหาของกลุ่มประสบการณ์ที่ให้นักเรียนเรียนอยู่ขณะนั้น จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเอดส์ศึกษาแทรกเข้าไปตามคาบเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการสอน เช่น ใช้แผนการสอนเรื่องที่ 8 (ครอบครัวอบอุ่น เป็นทุนด้านเอดส์) ในชั้น ป.5 หรือเรื่องที่ 6 (ครอบครัวมีสุข ปลอดภัยจากเอดส์) ในชั้น ป.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในขณะที่เรียนเนื้อหา หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้านของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นต้น

2. จัดการเรียนการสอนเอดส์ศึกษาตามแผนการสอนเอดส์ศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้ง 10 เรื่อง 30 คาบ จนจบ โดยใช้แผนการสอนเล่มนี้เป็นแนวทาง ยกตัวอย่างเช่น ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ครูอาจใช้แผนการสอนเอดส์ศึกษาทั้ง 10 เรื่อง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนลงในเนื้อหาหน่วยที่ 1 สิ่งที่มีชีวิต หน่วยย่อยที่ 1 ตัวเรา อย่างไรก็ตาม การจัดการเรียนการสอนลักษณะนี้ ครูจะต้องยืดหยุ่นปรับคาบเวลาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเนื้อหาอื่น ของเรื่องตัวเราให้เหมาะสมด้วย

จุดประสงค์

เพื่อให้นักเรียน

1. มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องโรคเอดส์
2. มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติตนที่เหมาะสม เพื่อคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม
3. มีสุขนิสัยที่ดี
4. สามารถควบคุมตนเอง โดยมีสติ และใช้ปัญญาในการแก้ไขปัญหาหรือเผชิญสถานการณ์เมื่อถูกยั่วยุ

แผนการสอนเอดส์ศึกษา

แผนการสอนที่ 1

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง อะไรคือเอดส์

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

เอดส์เป็นโรคร้ายอันตรายถึงชีวิตและยังไม่มีวิธีการรักษาให้หายได้ แต่สามารถป้องกันได้

จุดประสงค์

1. บอกความสำคัญ ที่ต้องเรียนรู้เรื่องโรคเอดส์ได้
2. บอกความหมายของโรคเอดส์ได้ถูกต้อง
3. บอกสาเหตุของการติดเชื้อโรคเอดส์ได้
4. วิเคราะห์ และสรุปข่าวเหตุการณ์เกี่ยวกับโรคเอดส์ได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเสนอภาพ ข่าว สื่ออื่นๆ เกี่ยวกับโรคเอดส์ แล้วร่วมกันอภิปราย ให้เห็นความร้ายแรงของโรคนี้
2. ให้นักเรียนอ่านการ์ตูน เรื่อง ภัยเอดส์ จากนั้นให้นักเรียนบอกว่า นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับเอดส์อย่างไรบ้าง คำตอบของนักเรียนอาจจะมีทั้งข้อมูลด้านความหมาย การแพร่ระบาด การป้องกัน
3. แจกกรณีตัวอย่าง “เรื่องของเมะ” ให้นักเรียนทุกคนอ่าน และร่วมสนทนาตามแนวคำถามต่อไปนี้

แนวคำถาม นักเรียนรู้สึกอย่างไรต่อเรื่องของเมะ

แนวคำตอบ นักเรียนอาจตอบได้หลายลักษณะ เช่น คำตอบทางบวก ได้แก่ รู้สึกสงสาร เห็นใจ ซึ่งเป็นคำตอบที่พึงประสงค์ แล้วครูก็ผ่านไปได้ แต่ถ้าเป็นคำตอบทางลบ เช่น สมน้ำหน้า ครูจะต้องเปลี่ยนทัศนคติด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้นักเรียนเปรียบเทียบ “เมะ” เป็นตัวเองหรือเป็นญาติของเรา เพื่อให้นักเรียนแสดงความรู้สึกออกมา ถ้าเป็นคำตอบกลาง ๆ เช่น เป็นเรื่องของเวรกรรม ครูก็ควรให้ความรู้ต่อว่าสรรพสิ่งทั้งหลายมีเหตุ ซึ่งในเรื่องของเมะนักเรียนก็รู้สาเหตุชัดเจนอยู่แล้วว่าเมะติดเชื้อเอดส์จากแม่

- แนวคำถาม ทำไมฝรั่งสองผิวเมีย จึงส่งตัวมาะกลับเมืองไทย
- แนวคำตอบ เพราะผลการตรวจเลือดพบว่า เมาะได้รับเชื้อเอดส์
- แนวคำถาม นักเรียนเคยได้ยินคำต่อไปนี้ และรู้ความหมายหรือไม่
- คุมกำเนิด
 - การตรวจเลือดก่อนแต่งงาน
 - เลือดบวก
 - เชื้อเอดส์
- แนวคำตอบ เคยได้ยิน แต่ไม่มีความรู้
- แนวคำถาม นักเรียนคิดว่าคำต่าง ๆ เหล่านี้เกี่ยวข้องกับโรคเอดส์หรือไม่ อย่างไร
- แนวคำตอบ นักเรียนรู้ใหม่ว่า เลือดบวก หมายความว่าอย่างไร
- แนวคำตอบ นักเรียนอาจตอบตามที่รู้ที่ได้ฟังมาอาจผิดหรือถูกก็ได้ ครูต้องให้ความรู้ที่ถูกต้อง รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการตรวจเลือดด้วยดังนี้ การตรวจเลือดโดยทั่วไปจะมีการตรวจเป็น 2 ขั้นตอน คือ ตรวจขั้นต้นเป็นการตรวจที่ไม่ยุ่งยาก เพื่อหาร่องรอยของการติดเชื้อไวรัสเอดส์ คือ บอกได้ว่าเคยรับเชื้อมา วิธีที่ใช้คือตรวจหาแอนติบอดีใช้เวลาตรวจประมาณ 24 ± 48 ชั่วโมง ก็ทราบผล หากผลการตรวจพบว่าเลือดบวก จะต้องตรวจซ้ำ เพื่อยืนยันผล ซึ่งเป็นการตรวจขั้นที่ 2 วิธีการยุ่งยากมากขึ้น ค่าใช้จ่ายสูง ใช้เวลา 3 - 4 สัปดาห์ จึงทราบผล ถ้าผลตรวจเลือดเป็นบวกก็จะยืนยันว่าร่างกายได้รับเชื้อไวรัสเอดส์แล้ว

4. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม มอบหมายให้ไปศึกษาเอกสารเกี่ยวกับโรคเอดส์ตามหัวข้อต่อไปนี้ แล้วนำมารายงานในชั่วโมงถัดไป

- กลุ่มที่ 1 สถานการณ์ของโรคเอดส์
- กลุ่มที่ 2 ความหมายของโรคเอดส์
- กลุ่มที่ 3 สาเหตุของการติดเชื้อโรคเอดส์
- กลุ่มที่ 4 อาการของผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์
- กลุ่มที่ 5 การป้องกันโรคเอดส์

สื่อและอุปกรณ์

1. ภาพ ข่าว วิดีทัศน์ สไลด์ เกี่ยวกับโรคเอดส์
2. การ์ตูน เรื่อง ภัยเอดส์
3. กรณียตัวอย่าง "เรื่องของเมาะ"
4. แบบทดสอบความรู้เรื่องโรคเอดส์

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
2. คำตอบจากแบบทดสอบ ความรู้เรื่องโรคเอดส์

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศ
2. รวบรวมข่าวเกี่ยวกับโรคเอดส์ แล้วจัดเป็นมุมหนังสือ หรือสมุดภาพ

เรื่องของเมาะ

เมาะไม่รู้ว่ชาตีกำเนิดของเมาะเป็นมาอย่างไร พ่อแม่คือใคร เป็นไทยแท้ ๆ บนพื้นราบ หรือไทยภูเขา ที่ใคร ๆ เคยพูดกันว่า พ่อแม่รักลูกแน่นดวงตานั่น ถ้าเมาะเถียงได้เมาะจะเถียงว่า ทำไมแม่ของเมาะ (หรืออาจจะเป็นพ่อก็ได้นะ) จึงควักดวงตาของตัวเองมาวางทิ้งไว้ที่กองขยะใกล้ ๆ กับวัดแห่งหนึ่งที่จังหวัดเชียงใหม่เล่า ขณะนั้นเมาะอายุแค่ 2-3 เดือนเอง

บังเอิญแท้ ๆ ที่คุณยายจน ๆ แก่ ๆ คนหนึ่งมาพบเมาะเข้า คุณยายคงสงสารเมาะมาก เก็บเมาะไปเลี้ยงไว้ราว 1 เดือน คุณยายก็คงรับภาระต่อไปอีกไม่ไหว เพราะสังขารไม่อำนวย ลำพัง ตัวคุณยายเองก็คงแก่แล้ว จะต้องมาอดตาหลับขับตานอน เพราะเมาะร้องกวน หรือต้องตื่นมาให้ นมยามดึกอีก ฐานะคุณยายก็คงจะย่ำแย่อยู่ด้วย มิฉะนั้นคงไม่เดินมาแถวกองขยะจนได้พบเมาะเข้า คุณยายจึงตัดสินใจพาเมาะไปหาตำรวจ คุณตำรวจก็จัดการตามกระบวนการของบ้านเมือง คือ พาเมาะไปมอบไว้กับสถานสงเคราะห์เด็กกำพร้า สถานที่แห่งนี้จึงเป็นบ้านที่สองของเมาะ

ชีวิตเมาะนี้ช่างเกิดจากความบังเอิญเสียจริง ๆ เมาะบังเอิญเกิดมาโดยที่พ่อแม่ไม่ประสงค์ จะให้เกิด เมาะอยากจะทำว่าพ่อแม่จะว่า ทำไมหนอมมาถึงยุคไทยยุคแล้ว ถ้าไม่ยากให้เมาะเกิด ทำไมไม่ฟังคุณมิชัย นี่ถ้าคุณยายไม่บังเอิญมาพบเข้า ตอนเมาะนอนดิ้นกระแด้ว ๆ อยู่ที่กองขยะ เมาะก็คงถูกหมาคาบไปทิ้งเล่นเสียแล้ว ที่จริงถ้าหมามาเจอเมาะก่อนหน้าคุณยาย เมาะก็คงสบาย ไปแล้ว ไม่ต้องทนทุกข์ทรมานจนถึงวันนี้

จะเป็นโชคของเมาะอยู่บ้างหรืออย่างไรก็ไม่รู้ ขณะที่เมาะอยู่ที่บ้านที่สองนี้ บังเอิญให้ผัวเมีย ชาวฝรั่งเศสคู่หนึ่ง ได้มาท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่กับไกด์ เขาพากันมาเยี่ยมบ้านที่เมาะอยู่ ผัวเมียคู่นี้ตั้งใจอยากจะได้เด็กไทยไปเลี้ยงเป็นลูกบุญธรรม เขาทั้งคู่คงถูกชะตาเมาะ ขณะนั้นเมาะก็ ไม่ค่อยจะสบายเท่าใดหรอก แต่ผัวเมียคู่นี้บอกว่า ถึงเมาะจะไม่สมบูรณ์ก็ไม่เป็นไร ถ้าเมาะไม่มี เชื้อเอ็ดส์เป็นใช้ได้ ในที่สุดเขาก็ตัดสินใจ เมาะโชคดีไหมล่ะได้พ่อแม่ใหม่ที่เขาคงต้องการเมาะแล้ว

ทั้งพ่อและแม่ใหม่พาเมาะมาตรวจโรคที่โรงพยาบาลพญาไท กรุงเทพฯ ตอนนั้นเมาะเป็น โรคท้องเสียอยู่ คุณไกด์ที่พาพ่อแม่เมาะมาที่โรงพยาบาลบอกว่า เขาไม่แน่ใจว่าทางโรงพยาบาล ได้ตรวจเลือดเมาะ เพื่อหาเชื้อเอ็ดส์ด้วยหรือไม่ แต่ผลการตรวจทุกอย่างปรากฏว่าปกติ

หลังจากนี้ทั้งพ่อและแม่ก็เริ่มกระบวนการรับบุตรบุญธรรมตามกฎหมายไทย ซึ่งกินเวลาราว 2 เดือน เมื่อเรียบร้อยเมาะก็ได้ขึ้นเครื่องบินไปประเทศฝรั่งเศสกับพ่อแม่ ตอนนั้นเมาะอายุได้ ราว 9 เดือน เมาะเข้าใจว่า เมาะคงมีสัญชาติฝรั่งเศสเรียบร้อยแล้ว ดูซิ เมาะโชคดีกว่าเด็กอื่นอีก ไม่รู้ทำไม ต่อไปนี้เมาะก็จะเป็นปารีเซียนเต็มตัว

เมื่อเมาะไปอยู่บ้านที่สามที่ประเทศฝรั่งเศสได้สักระยะหนึ่ง พ่อคุณแม่เคยกับสภาพแวดล้อมใหม่ พ่อและแม่พาเมาะไปตรวจเลือดอีกครั้งหนึ่ง ผลการตรวจเลือดครั้งนี้ทำให้พ่อแม่ต้องร้องไห้ หมอบอกว่า ผลเลือดของเมาะเป็นบวก

แน่นอนที่สุดจะมีพ่อแม่บุญธรรมที่ไหน จะรับเลี้ยงดูลูกซึ่งเป็นเอดส์ ไม่ใช่ความผิดของพ่อแม่สักนิดเดียว แม้ว่าทั้งพ่อและแม่เริ่มผูกพันรักใคร่ในตัวเมามากแล้ว ก็จำใจต้องทำเรื่องขอคืนเมากลับสู่ประเทศไทยอีกวาระหนึ่ง นานาถนักชีวิตเม่า ดูท่าจะไปได้สวยอยู่แล้วเชียว

เดือนตุลาคม 2533 เม่าก็ได้มาอยู่บ้านที่สี่คือ โรงพยาบาลบาราคนราดูร จังหวัดนนทบุรี ระยะแรกที่เม่ามาอยู่ที่นี่ คณะคุณหมอก็ยังมีความหวังว่า การตรวจเลือดครั้งต่อไปเมื่อเม่าอายุ 18 เดือนผลจะออกมาเป็นลบคือปกติเพราะในทางการแพทย์เด็ก ๆ ที่เกิดจากแม่ที่มีเชื้อเอดส์นั้น จะมีโอกาสสูงถึงร้อยละ 60 หรือ 70 ที่จะไม่เป็นเอดส์ แต่ต้องรอจนกว่าเด็กจะอายุได้ 15 เดือน หรือ 18 เดือนเสียก่อน ความหวังของคุณหมอมารวมทั้งของพ่อแม่เม่าเองด้วยก็ต้องสลายไปในเดือนมิถุนายน 2534 เมื่อผลการตรวจเลือดยิ่งแย่งลง คุณหมอใหญ่ของโรงพยาบาลบาราคนราดูรบอกว่า เด็กเล็ก ๆ ที่มีเชื้อเอดส์นั้นจะอาการแย่งลงอย่างรวดเร็ว เมื่อเทียบกับผู้ใหญ่ อาการของเม่าก็เข้าเกณฑ์ข้อนี้ คุณหมอว่าเด็กขนาดเม่านี้จะมีชีวิตอยู่ได้โดยเฉลี่ยประมาณ 2 ปี แต่สำหรับกรณีของเม่าอาจมีผิดแปลกไปจากทั่ว ๆ ไป เพราะว่าขณะนี้เม่าอายุได้ 18 เดือนแล้ว แต่ยังไม่ปรากฏอาการของเอดส์ชัดเจน เม่าคงต้องทนทรมานไปนานกว่าคนอื่น ๆ ก็เป็นไปได้

เม่ามาอยู่บ้านที่สี่ได้หลายเดือนแล้ว พ่อกับแม่ฝรั่งเศสก็ยังคงรับภาระค่ารักษาพยาบาลเม่าอยู่ และจะรับผิดชอบตลอดไป พ่อกับแม่ส่งเงินมาเป็นระยะ ๆ

คุณโกด์ก็แสนดีมาเยี่ยมเม่าบ่อย ๆ และยังพาเม่าไปเที่ยวบ้านพักค้างคืนอยู่ด้วยเป็นครั้งคราว คุณโกด์บอกว่า ไม่กลัวติดเอดส์หรอก เพราะว่าเอดส์ไม่ได้ติดกันได้โดยง่าย และคนในครอบครัวคุณโกด์ก็ไม่กลัว อุ้มชูเล่นหัวกับเม่าดี คุณโกด์บอกว่า พ่อแม่ฝรั่งเศสของเม่าจะมาเยี่ยมเม่าเดือนกรกฎาคม ก็เดือนนี้แหละ เม่าดีใจจริง ๆ แต่เม่าคิดว่า เม่าคงไม่มีโอกาสได้ขึ้นเครื่องบินกลับไปด้วยอีกแล้ว

อย่างนี้กระมังหนอที่เชื่อว่าบุญมีแต่กรรมบัง เม่าขอจบคำรำพันชีวิตเศร้าของเม่าแต่เพียงแค่นี้ เม่าคงจะไม่มีชีวิตอยู่ไปอีกสักเท่าไร แต่ยิ่งเร็วเท่าไรก็ยิ่งดี Le plus tôt sera le mieux อันแน่! เม่าขอจบลงด้วยภาษาฝรั่งเศสซะหน่อย

(ทัศนีย์ สงวนสัตย์ เก็บความจาก Bangkok Post ฉบับวันเสาร์ที่ 15 มิถุนายน 2534 เรื่อง AIDS robs an 18-month-old baby girl of a home and parents)

แบบทดสอบความรู้

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าถูก
และเครื่องหมาย X หน้าข้อความที่นักเรียนเห็นว่าผิด

- 1. เอ็ดส์เกิดจากเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง
- 2. เด็ก ๆ จะไม่เป็นโรคเอดส์
- 3. ผู้มีสุขภาพแข็งแรง แสดงว่าไม่ติดเชื้อเอดส์
- 4. ผู้ที่ได้รับเชื้อเอดส์เข้าสู่ร่างกายแล้วจะแสดงอาการทันที
- 5. โรคเอดส์หมายถึงภูมิคุ้มกันในร่างกายบกพร่อง
- 6. ยุงไม่เป็นพาหะนำเชื้อโรคเอดส์
- 7. ก่อนแต่งงานไม่จำเป็นต้องตรวจเลือดก็ได้
- 8. การตรวจเลือดเท่านั้นที่ทราบว่าจะติดเชื้อเอดส์
- 9. ยาสมุนไพรรักษาโรคเอดส์ให้หายได้
- 10. โรคเอดส์ ติดต่อกันได้ทางเลือด มีเพศสัมพันธ์กับผู้ที่มีเชื้อเอดส์ และทารก
ในครรภ์มารดาที่มีเชื้อเอดส์

แผนการสอนที่ 2

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ร่วมใจต้านภัยเอดส์

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

เอดส์เป็นโรคติดต่อร้ายแรง เป็นอันตรายถึงชีวิต ยังไม่มีวิธีรักษาให้หายได้ แต่สามารถป้องกันได้

จุดประสงค์

1. บอกลักษณะอาการของโรคเอดส์ได้
2. บอกความแตกต่างระหว่างผู้ติดเชื้อเอดส์กับคนปกติได้
3. บอกการติดต่อของโรคเอดส์ได้
4. บอกวิธีการป้องกันโรคเอดส์ได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ร่วมกันร้องเพลงเอดส์คืออะไร และสนทนากับเนื้อหาของบทเพลง เน้นความร้ายแรงของโรคเอดส์
2. ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานผลของการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หรือใบความรู้ ที่ได้มอบหมายไปแล้วตามหัวข้อต่อไปนี้
 - สถานการณ์โรคเอดส์
 - ความหมายของโรคเอดส์
 - สาเหตุของการเกิดโรคเอดส์
 - อาการของผู้ติดเชื้อ และผู้ป่วยโรคเอดส์
 - การป้องกันโรคเอดส์

ให้นักเรียนร่วมกันซักถาม (ถ้าผลการรายงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มยังไม่ครอบคลุมสาระสำคัญ ครูควรเพิ่มเติมให้)

3. เล่นเกม “ลองผิด ลองถูก” แล้วร่วมกันพิจารณาบัตรคำ ว่าถูกต้อง ตรงตามหัวข้อหรือไม่
4. ครูจัดกิจกรรม/บทบาทสมมติ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผู้ติดเชื้อเอดส์กับคนปกติ โดยขออาสาสมัคร 2 คน ให้แสดงพฤติกรรม ดังนี้

ครั้งที่ 1 ให้นักเรียนคนแรกแสดงอาการของคนเป็นหวัด (ไอ-จาม)

คนที่ 2 แสดงอาการของคนปกติ

ให้นักเรียนในชั้นมองความแตกต่าง ของคนทั้งสอง

คำตอบที่ได้ คือ

คนที่ 1 เป็นหวัด

คนที่ 2 ปกติ

ครั้งที่ 2 ให้นักเรียนอีก 2 คน ออกมาแสดงหน้าชั้น โดย

คนที่ 1 ใช้ป้ายติดหน้าอกว่า ผม (หนู) ติดเชื้อไวรัสเอดส์

คนที่ 2 ใช้ป้ายติดหน้าอกว่า ผม (หนู) ไม่ติดเชื้อไวรัสเอดส์

ให้นักเรียนบอกความแตกต่าง นักเรียนก็จะบอกได้ว่า เป็นคนที่ติดเชื้อและไม่ติดเชื้อไวรัสเอดส์ โดยดูจากป้ายที่หน้าอก

หลังจากนั้น ให้ทั้ง 2 คน เอาป้ายออก ให้เพื่อนในชั้นบอกความแตกต่าง

คำตอบ คือ ไม่เห็นความแตกต่าง

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า โรคติดต่อบางชนิด สามารถสังเกตอาการได้ชัดเจน แต่คนที่ติดเชื้อไวรัสเอดส์กับคนไม่ติดเชื้อ ถ้ามองดูจากอาการภายนอกจะบอกไม่ได้ว่า ใครติดเชื้อหรือไม่ จนกว่าผู้ได้รับเชื้อจะแสดงอาการของโรคเต็มขั้น จึงเรียกว่าเป็นผู้ป่วยโรคเอดส์ ฉะนั้นผู้รับเชื้อ ถ้าดูแลรักษาสุขภาพดี จะมีชีวิตอยู่เป็นปกติได้นานถึง 5 - 8 ปี แต่ในด้านการติดต่อ ผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์แม้จะยังไม่แสดงอาการก็สามารถแพร่เชื้อได้ จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกคนจะต้องร่วมแรงร่วมใจป้องกันการแพร่ระบาดของโรคเอดส์

สื่อและอุปกรณ์

1. เกม 'ลองผิด ลองถูก' พร้อมอุปกรณ์
2. เอกสารเรื่องโรคเอดส์ หรือใบความรู้
3. ป้ายติดหน้าอก
 - หนูติดเชื้อไวรัสเอดส์
 - หนูไม่ติดเชื้อไวรัสเอดส์

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ ความร่วมมือในกลุ่ม
2. การตอบคำถาม การอภิปราย
3. ตรวจผลงานจากแบบรายงาน และการเล่นเกม

กิจกรรมเสนอแนะ

ให้นักเรียนช่วยกันหารูปภาพ เกี่ยวกับโรคเอดส์ แล้วจัดทำเป็นสมุดภาพไว้ในห้องเรียน

เพลงเอตส์คืออะไร

เนื้อเรื่อง นายเจริญ ชมถิ่น
ทำนอง เพลงลาวส่งน่าน (ปาดงพงพี)

เอตส์คืออะไรทุกคนจำไว้ เป็นกลุ่มอาการ เกิดมีมานาน อย่าทำไม่รู้ไม่ชี้ ไวรัสเอตส์นั้นชัหนา
 ทำลายเม็ดเลือดขาวซี เป็นแหล่งสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้ดี กลับทำให้เฝื่อนลาญซีวี และภูมิต้าน
 ทาน ของเราลดลง (ซ้ำ 2 ครั้ง)

อยู่นานนานไป ร่างกายของเราจะอ่อนแอ เจ็บออกแอดแน่แท้ มันต้องตายปลดปลง ป้องกัน
 ติดต่อเกิดหนา สามทางอย่าได้ไหลหลง ร่วมเพศมีเชื้อและเข็มฉีดยาโดยตรง เกิดจากแม่ถ่ายทอด
 มั่นคง ที่เป็นคู่นอน บอกให้จริง ๆ (ซ้ำ 2 ครั้ง)

ใบความรู้

สถานการณ์โรคเอดส์

โรคเอดส์เป็นโรคร้ายแรงที่กำลังคุกคามชีวิตและขวัญของประชาชนทั่วโลก จำนวนผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ขณะนี้ยังไม่มีวัคซีนป้องกัน หรือวิธีการรักษาใด ๆ ที่จะสู้กับโรคนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การแพร่ระบาดมีได้มีเฉพาะในกลุ่มหญิงบริการ และกลุ่มผู้ขายเสฟติดอย่างแต่ก่อนเท่านั้น แต่เป็นได้กับชายหญิงทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะคนที่มีพฤติกรรมสำส่อนทางเพศ มีแม่บ้านจำนวนมากที่ได้รับเชื้อเอดส์จากสามี ซึ่งเชื้อเอดส์จากแม่นี้จะถ่ายทอดสู่ลูกได้ ดังนั้นโรคเอดส์จึงเป็นปัญหาที่ใกล้ตัวของทุกครัวเรือน

ความหมายของโรคเอดส์

AIDS เป็นคำย่อมาจาก Acquired Immune Deficiency Syndrome

A	=	Acquired	ภาวะที่เกิดขึ้นในภายหลัง มิได้เป็นมาแต่กำเนิดหรือสืบทอดทางพันธุกรรม
I	=	Immune	ระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย
D	=	Deficiency	ความบกพร่อง ขาด เสื่อม
S	=	Syndrome	กลุ่มอาการ

โรคเอดส์ (AIDS) หมายถึง "กลุ่มอาการที่เกิดจากระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายเสื่อมหรือบกพร่อง ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังไม่ใช่เป็นมาแต่กำเนิด"

สาเหตุของการเกิดโรคเอดส์ แบ่งได้เป็น 2 ด้านคือ

1. สาเหตุด้านการแพทย์ของโรคเอดส์ โรคเอดส์เกิดจากไวรัสชนิดหนึ่งชื่อ HIV เมื่อไวรัสนี้เข้าสู่ร่างกายจะไปทำลายเซลล์คุ้มกันโรค ทำให้ภูมิคุ้มกันเสื่อมหรือบกพร่อง เป็นเหตุให้ร่างกายอ่อนแอ ติดเชื้อจากโรคฉวยโอกาสต่าง ๆ

2. สาเหตุด้านสังคมของโรคเอดส์ โอกาสที่จะติดเชื้อ เกิดจากการมีพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ที่มีเชื้อเอดส์ และด้านการใช้เข็มฉีดยาไปในหลอดโลหิตดำ โดยเฉพาะในกลุ่มพวกติดยาเสฟติดประเภทเฮโรอีนชนิดฉีดเข้าเส้น

อาการของโรคเอดส์ มีอาการ 3 ระยะ คือ

1. ระยะที่ 1 ระยะติดเชื้อเอดส์และยังไม่ปรากฏอาการ ซึ่งดูจากลักษณะภายนอกจะไม่ว่าติดเชื้อเอดส์จนกว่าจะตรวจเลือดดู ผู้ติดเชื้ออาจมีชีวิตได้ 5 - 8 ปี โดยไม่มีอาการผิดปกติใด ๆ เลย แต่สามารถแพร่เชื้อเอดส์ได้
2. ระยะที่ 2 เริ่มมีอาการของโรคเอดส์ปรากฏให้เห็น หรือเรียกว่าอาการสัมพันธ์กับเอดส์ เช่น ต่อม้ำเหลืองโต มีไข้ ท้องเสียเรื้อรัง มีเชื้อราในปาก ถ้าผู้ป่วยมีร่างกายอ่อนแอและมีโรคแทรกซ้อนมากอาจเสียชีวิตได้
3. ระยะเอดส์เต็มขั้น ผู้ป่วยจะมีอาการของโรคติดเชื้อต่าง ๆ และมะเร็งแทรกซ้อนและจะเสียชีวิตในที่สุด

เกมลองผิด ลองถูก

อุปกรณ์

1. นกหวีด
2. บัตรคำ ชุดที่ 1 รวม 3 บัตร
3. บัตรคำ ชุดที่ 2 รวม 20 บัตร

บัตรคำ

ชุดที่ 1 จำนวน 3 บัตร

สาเหตุ/การติดต่อ

อาการ

การป้องกัน

ชุดที่ 2 จำนวน 20 บัตร คือ

สาเหตุ/การติดต่อ

ใช้อุปกรณ์แหลมคม
ร่วมกับผู้ติดเชื้อ

เชื้อไวรัสเอดส์

มีเพศสัมพันธ์กับ
คนมีเชื้อเอดส์

ใช้เข็มฉีดยาร่วม
กับผู้ติดเชื้อเอดส์

จากมารดาที่ติดเชื้อ
สู่ทารกในครรภ์

ร่วมเลือด

มีบาดแผลสัมผัส
น้ำเหลืองผู้ติดเชื้อ
เอดส์

อาการ

มีไข้

ท้องเสีย

โรคแทรกซ้อน
ปอดและสมอง

ต่อมน้ำเหลืองโต

เป็นผื่นตามตัว

อ่อนเพลีย

น้ำหนักลด

มะเร็งผิวหนัง

การป้องกัน	ไม่ใช่เข็มฉีดยา ร่วมกัน	ไม่สำส่อนทางเพศ	ไม่ใช่อุปกรณ์ แหลมคมร่วมกับ ผู้อื่น
	ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ที่มีเพศสัมพันธ์		ปฏิบัติตนโดย ยึดมั่นในศีลธรรม

วิธีเล่น

1. ขออาสาสมัครนักเรียน 3 คน (ชาย 2 คน หญิง 1 คน) ให้นักเรียนถือป้ายคำ ในชุดที่ 1
2. ครูอธิบายกติกาการเล่น ดังนี้
 - 2.1 แจกบัตรคำให้นักเรียนในชุดที่ 2 คนละ 1 บัตร จนครบ 20 คน คำว่าบัตรคำไว้บนโต๊ะ
 - 2.2 รอสัญญาณเสียงนกหวีดจากครู จึงเปิดบัตรขึ้นมาอ่าน จับเวลา 1 นาที ให้นักเรียนวิ่งไปจับกลุ่มตามบัตรหัวข้อ
 - 2.3 เมื่อครบ 1 นาที ครูเป่านกหวีด สิ้นสุดการแข่งขัน
3. ให้แต่ละกลุ่มติดบัตรคำบนกระดาน
4. ตรวจสอบความถูกต้อง

แผนการสอนที่ 3

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง เอดส์ทำลายชีวิต เศรษฐกิจและสังคม

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การแพร่กระจายของเชื้อเอดส์มีผลกระทบต่อสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคม ของตนเอง ครอบครัวและชุมชน

จุดประสงค์

1. บอกอันตรายของโรคเอดส์ที่มีต่อสุขภาพของตนเองได้
2. บอกผลกระทบของโรคเอดส์ที่มีต่อสุขภาพ เศรษฐกิจ และสังคมของตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้
3. บอกการกระทำที่แสดงถึงความรู้สึก เห็นใจ ไม่รังเกียจ และให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ป่วยโรคเอดส์ได้
4. มีความรับผิดชอบในการป้องกันโรคเอดส์ต่อตนเองและครอบครัว

กิจกรรมการเรียนรู้

1. นำเสนอตัวอย่างข่าว ภาพ วิดีทัศน์ เกี่ยวกับสถานการณ์โรคเอดส์
2. ร่วมกันวิเคราะห์ และอภิปรายตามหัวข้อดังนี้
 - 1) การแพร่ระบาดของโรคเอดส์เป็นอย่างไร
(แนวตอบ) ผู้ป่วยเพิ่มขึ้นในทุกกลุ่มอายุ
 - 2) กลุ่มใดที่มีโอกาสแพร่ระบาดของโรคเอดส์มากที่สุด
(แนวตอบ) โสเภณีทั้งหญิง-ชาย
 - 3) นักเรียนคิดว่าใครมีโอกาสติดเชื้อเอดส์ได้บ้าง
(แนวตอบ) ครู โสเภณี กลุ่มวัยรุ่น ฯลฯ (ทุกคน)
 - 4) นักเรียนคิดว่าตนเองจะมีโอกาสเป็นโรคเอดส์ได้ไหม เพราะเหตุใด
(แนวตอบ) - มี เพราะ ฯลฯ
- ไม่มี เพราะ ผมยังเด็กอยู่ ฯลฯ

5) นักเรียนคิดว่าทุกคนมีโอกาสติดโรคเอดส์ได้ไหม เพราะเหตุใด
ยกตัวอย่างพฤติกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันทั้งที่สามารถติดเชื่อและไม่ติดเชื่อเอดส์
(แนวตอบ) มีโอกาสทุกคน ถ้าไม่ป้องกัน และยกตัวอย่างพฤติกรรมต่าง ๆ

6) นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องโรคเอดส์ไหม
(แนวตอบ) จำเป็น เพราะจะได้รู้จักป้องกันตนเอง

3. ศึกษาสถานการณ์และอภิปรายตามประเด็น

สถานการณ์
‘หากสมาชิกในห้องเรียน ติดเชื่อเอดส์’

นักเรียนมีความคิดเห็น มีความรู้สึกอย่างไร ในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นการอภิปราย

- มีความรู้สึกอย่างไรต่อเพื่อนที่ติดเชื่อเอดส์ เพราะเหตุใด
- จะปฏิบัติตนอย่างไรต่อเพื่อนที่ติดเชื่อเอดส์ เพราะเหตุใด
- ถ้าตัวนักเรียนเองได้รับเชื่อเอดส์ จะมีความรู้สึกอย่างไร และต้องการให้เพื่อนปฏิบัติต่อตัวนักเรียนอย่างไร
- ถ้าในชุมชนของนักเรียนมีผู้ติดเชื่อเอดส์เป็นจำนวนมากจะมีผลกระทบอย่างไร

สรุปให้ได้ว่า

ผู้ป่วยโรคเอดส์ ต้องการความช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจจากคนรอบข้าง และอยู่ในสังคมอย่างคนปกติทั่วไป

4. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ศึกษาใบความรู้ เรื่อง สถานการณ์และผลกระทบของโรคเอดส์ในประเทศไทย ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 เรื่อง อันตรายและผลกระทบของโรคเอดส์ต่อชีวิต
- กลุ่มที่ 2 เรื่อง อันตรายและผลกระทบของโรคเอดส์ต่อครอบครัว
- กลุ่มที่ 3 เรื่อง อันตรายและผลกระทบของโรคเอดส์ต่อสังคม
- กลุ่มที่ 4 เรื่อง อันตรายและผลกระทบของโรคเอดส์ต่อเศรษฐกิจ

สื่อและอุปกรณ์

1. ตัวอย่างภาพ ชาว วิถีทัศน์ สถานการณ์ของโรคเอดส์ ไทยสู่เอดส์ จากสมาคมพัฒนาประชากร และชุมชน
2. ใบความรู้ เรื่อง สถานการณ์และผลกระทบของโรคเอดส์ในประเทศไทย
3. เพลงโรคเอดส์

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจาก
 - การร่วมกิจกรรม
 - การอภิปรายซักถาม
 - การให้ความร่วมมือภายในกลุ่ม
2. ประเมินผลจากการรายงานกลุ่มได้ถูกต้อง และครอบคลุม

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ร้องเพลงโรคเอดส์
2. คัดเลือกรายงานของนักเรียน เขียนเป็นบทความ นำออกเสียงตามสาย หรือจัดแสดงผลงานในห้อง หรือจัดป้ายนิเทศ

ใบความรู้ เรื่อง

สถานการณ์และผลกระทบของโรคเอดส์ในประเทศไทย

ปัจจุบันสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย มีอัตราการแพร่ระบาดรวดเร็วมาก เราสามารถพบผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ในทุกจังหวัดและเกือบทุกอำเภอ ทุกสาขาอาชีพ แม้กระทั่งทารกแรกคลอด และแม่บ้าน หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นเช่นนี้ต่อไป ประเทศไทยจะต้องประสบปัญหาต่าง ๆ อีกมากมายตามมาอย่างแน่นอน ขณะนี้ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีอัตราการแพร่ระบาดเชื้อเอดส์ที่เร็วที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมีแหล่งแพร่โรคเอดส์ที่ครบรูปแบบ คือ มีทั้งการแพร่จากกลุ่มบริการทางเพศทั้งชายและหญิง กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดชนิดฉีด กลุ่มรักร่วมเพศและผู้ขายโดยทั่ว ๆ ไป ที่ยังมีกิจกรรมทางเพศ

กลุ่มหญิงและชายบริการทางเพศ นับว่าเป็นกลุ่มที่สามารถแพร่โรคเอดส์ได้อย่างรวดเร็ว และเป็นกลุ่มที่อันตรายที่สุดของประเทศไทยในขณะนี้ นอกจากนี้เชื้อเอดส์ได้แพร่ระบาดไปสู่กลุ่มแม่บ้าน โดยได้รับเชื้อจากสามี กลุ่มผู้ติดยาเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น กลุ่มผู้ต้องโทษในเรือนจำ กลุ่มวัยรุ่นชายโดยเฉพาะอายุระหว่าง 20-22 ปี กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท ห้างร้าน และแม้กระทั่งพระภิกษุ

จะเห็นได้ว่า สถานการณ์โรคเอดส์ของประเทศไทยกำลังอยู่ในขั้นทวีความรุนแรงมากขึ้น และสามารถประมาณการได้ว่า ในขณะนี้ มีผู้ติดเชื้อในประเทศไทยแล้ว 300,000 - 400,000 คน ปัญหาที่ประเทศไทยต้องเผชิญต่อไปคือ ปัญหาเศรษฐกิจ รายได้จากนักท่องเที่ยวลดลง การลงทุนทั้งในและต่างประเทศจะค่อย ๆ หดเช้งงัก เพราะเริ่มไม่แน่ใจสถานการณ์ในอนาคต งบประมาณของประเทศจำนวนมากจะต้องถูกใช้ไปในการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคเอดส์ แทนที่จะนำไปพัฒนาประเทศ

ถึงเวลาแล้วที่ทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจะต้องผนึกกำลังร่วมกันเพื่อหยุดยั้งโรคเอดส์ให้จงได้ เพราะโรคเอดส์เป็นปัญหาสังคม มิใช่ปัญหาสาธารณสุขอย่างเดียว ฉะนั้น ทุก ๆ คนในสังคมจะต้องช่วยกันป้องกันและหยุดยั้งมันเสียก่อนที่ประเทศไทยจะประสบกับ ความ หายนะ ทางด้านเศรษฐกิจและมีผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก ทั้ง ๆ ที่ไม่มีสงครามหรือผู้ก่อการร้าย

อันตรายและผลกระทบของโรคเอดส์ต่อตนเอง (บุคคล)

1. ด้านสุขภาพ

ก. สุขภาพกาย เกิดการเจ็บป่วยทุกซักระมาณ สุขภาพกายไม่ดีขึ้นจนกว่าจะตายไปในที่สุด

ข. สุขภาพจิต

- ขาดความมั่นใจเกี่ยวกับชีวิตในอนาคต ขาดความมั่นคงเกี่ยวกับชีวิตที่ต้องซ่อนเร้นของตนเอง ไม่แน่ใจว่าครอบครัว เพื่อนฝูง นายจ้าง จะยังยอมรับตนหรือไม่ ตนจะมีชีวิตต่อไปอีกนานเท่าใด ตนเองกำลังจะตายใช้ไหม ความวิตกกังวลในเรื่องทั้งหลายเหล่านี้จะรุนแรงยิ่งขึ้น

- เกิดความรู้สึกว่าตนเองจะต้องสูญเสียอะไร ๆ หลายอย่าง เนื่องจากความเจ็บป่วยนี้ เช่น ความแข็งแรง ความมั่งคั่งที่เคยมี โอกาสในเรื่องเพศ บทบาทในสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ

- เกิดความเศร้าโศกจากความเจ็บป่วย จากการสูญเสียความสามารถที่เคยมี จากการสูญเสียในสิ่งที่ตนได้คาดหวังเอาไว้ หรือจากความรู้สึกว่าตนกำลังจะตาย

2. ด้านเศรษฐกิจ

- เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาตนเอง

- การเจ็บป่วยทำให้ความสามารถในการทำงานลดลง ใ้งานน้อยลง รายได้ที่เคยได้รับจะค่อย ๆ ลดลง

- นายจ้างและเพื่อนร่วมงานไม่ยอมรับ จะนำมาซึ่งการเลิกจ้างงาน และว่างงานในที่สุด

- จะไม่สามารถทำงานได้ และขาดรายได้ในที่สุด

3. ด้านสังคม

- จะถูกรังเกียจจากสังคม สังคมไม่ยอมรับอยู่ในสังคมได้อย่างไม่เป็นสุข

- การติดต่อของโรคเอดส์จะทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่าง ผู้ป่วยกับครอบครัว เพื่อนฝูง ทำให้เกิดข้อจำกัดต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำรงชีวิต ทั้งความเป็นอยู่ในบ้านและการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม

อันตรายและผลกระทบของโรคเอดส์ต่อครอบครัว

ด้านเศรษฐกิจ

ก. การเจ็บป่วยของบุคคลในครอบครัวทำให้แรงงานในครอบครัวลดลง

- ผู้ป่วยอาจจะทำงานได้น้อยลงหรือทำงานไม่ได้เลย
- ผู้ป่วยจะเป็นภาระให้บุคคลในครอบครัวต้องเสียเวลาการทำงานมาดูแลรักษา

ข. การดูแลรักษาผู้ป่วยในครอบครัว จะทำให้ครอบครัวนั้น ๆ เสียค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวเพิ่มมากขึ้น

ด้านสังคม

การติดต่อของโรคเอดส์ทำให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างผู้ป่วยกับครอบครัว การดำรงชีวิตในครอบครัว ความเป็นอยู่ในบ้านจะเกิดความหวาดระแวงว่าผู้ป่วยจะเป็นพาหะ นำเชื้อโรคเอดส์มาติดคนอื่น ๆ ในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวจะเกิดความรู้สึกยุ่งยากลำบาก ที่จะต้องดูแลเอาใจใส่ทั้งในด้านการรักษาพยาบาลและด้านจิตใจ โรคเอดส์จึงนำความเครียดมาสู่สมาชิกในครอบครัว

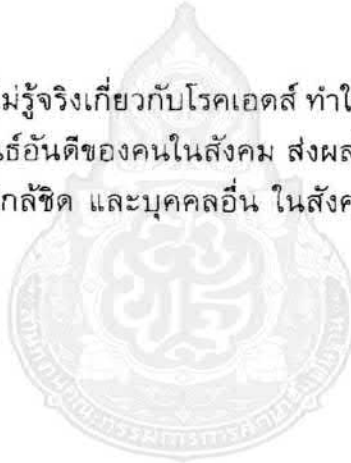
อันตรายและผลกระทบของโรคเอดส์ต่อสังคม (ประเทศ)

ด้านเศรษฐกิจ

- ผู้ป่วยโรคเอดส์เป็นบุคคลที่อยู่ในวัยทำงาน การขาดงานหรือหมดสภาพในการทำงาน ขณะยังอยู่ในวัยแรงงาน ทำให้เกิดความสูญเสียรายได้และเศรษฐกิจของประเทศ
- การที่ผู้ป่วยต้องเข้าโรงพยาบาล ต้องเสียค่าตรวจ ค่าดูแลรักษาเป็นจำนวนมาก การดูแลรักษาผู้ป่วยดังกล่าวเป็นปัญหาและภาระของประเทศเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านบุคลากรและค่าใช้จ่ายทางการแพทย์
- สูญเสียทรัพยากรมนุษย์จากการเจ็บป่วย หรือตายในขณะที่อายุน้อย

ด้านสังคม

- ความกลัว ความไม่รู้จักจริงเกี่ยวกับโรคเอดส์ ทำให้เกิดการตื่นกลัว เกิดการรังเกียจผู้ติดเชื้อ เป็นการทำลายความสัมพันธ์อันดีของคนในสังคม ส่งผลให้เกิดความวิตกกังวล ความหวาดระแวง ความกดดันทั้งตัวผู้ป่วย ผู้ใกล้ชิด และบุคคลอื่น ในสังคม การอยู่ร่วมกันในสังคมจะไม่สงบสุขดังที่เคยเป็นอยู่ในอดีต

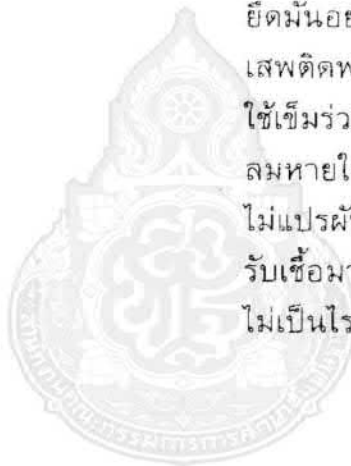
เพลง โรคเอดส์

ทำนอง เพลงถิ่นนี้คือแหลมทอง

ผู้แต่ง กองกามโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ

เอดส์นี่คือโรคใหม่
ร่างกายทรุดลงพลัน
สุดท้ายกายผอมแห้ง
ผู้เกี่ยวข้องใคร
ใส่ถุงยางอนามัย
เรื่องคู่นอนเคียงกัน
หากใช้เข็มฉีดยา
ไม่ว่าใคร
เอดส์แม้มีพิษภัย
เล่นกันเที่ยวด้วยกัน
หากแม้สงสัยว่า
หาหมอตตรวจทันใด

เชื้อทำลายกลุ่มภูมิคุ้มกัน
เพราะเชื่อมั่นรุกรานราวี
ไวเร็วแรง ทุกข์ทนสันติ
พึงดูวิธีป้องกัน
เมื่อปลงใจมีเพศสัมพันธ์
ยึดมั่นอย่าเปลี่ยนเรื่อยไป
เสพติดพา มีภัย เชื่อแพร่ไป
ใช้เข็มร่วมกัน
ล้มหายใจไม่แพร่ถึงกัน
ไม่แปรผัน รักกันด้วยใจ
รับเชื้อมา ก็จงรับไป
ไม่เป็นไร สบายอุรา

แผนการสอนที่ 4

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง รักชีวิตอย่าคิดไปติดเอดส์

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

1. การหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ การใช้เข็ม ของมีคม การร่วมเลือดกับผู้ติดเชื้อเอดส์ จะช่วยให้ปลอดภัยจากโรคเอดส์
2. การรู้จักเลือกปฏิบัติตน จะช่วยลดโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์

จุดประสงค์

1. บอกพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ได้
2. เสนอตัวอย่าง สถานการณ์ที่นำไปสู่พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ได้
3. อธิบายวิธีการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยจากโรคเอดส์ได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. ร่วมร้องเพลง โรคเอดส์(ดูเนื้อเพลงในแผนการสอนที่ 3)
2. สนทนาในเนื้อหาของเพลงว่า ให้ความรู้กับนักเรียนในเรื่องใดบ้าง
(แนวตอบ)
 - สาเหตุ (เชื้อที่ทำลายภูมิคุ้มกันของร่างกาย)
 - อาการ (ร่างกายอ่อนแอ ผอมแห้ง ไม่มีแรง)
 - วิธีป้องกัน (ใส่ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ไม่ใช้เข็มฉีดยาเสพติดร่วมกัน ถ้ามีอาการสงสัยให้ไปพบแพทย์ ยึดมั่นในศีลธรรม)
 - เอดส์ไม่ติดต่อทางลมหายใจ และการเล่นด้วยกัน
3. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ที่ได้จากเนื้อเพลง แล้วอภิปรายเหตุผลว่าเพราะเหตุใดจึงติดหรือไม่ติดเชื้อเอดส์

โรคเอดส์ไม่ติดต่อ โดย

- ถูกยุงกัด
- รับประทานอาหารร่วมกัน
- ว่ายน้ำในสระเดียวกัน
- ใช้ห้องน้ำร่วมกัน

4. นักเรียนอภิปรายจากการดูแผ่นภาพ “โรคเอดส์” และร่วมกันสรุปพร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ

5. นักเรียนช่วยกันเสนอตัวอย่างสถานการณ์ที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางเพศที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ เช่น

- เมื่อมีคนแปลกหน้ามาชักชวน
- เมื่ออยู่สองต่อสองกับเพศตรงข้าม
- การหาประสบการณ์ทางเพศกับหญิงบริการ

ฯลฯ

6. สรุปแนวปฏิบัติตนเพื่อให้ปลอดภัยจากโรคเอดส์ และบันทึกลงในสมุด

สื่อและอุปกรณ์

1. เพลงโรคเอดส์
2. แผ่นภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์
3. แบบสำรวจพฤติกรรม

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจาก
 - การร่วมมือในการตอบปัญหา
 - ความตั้งใจในการร่วมกิจกรรม
2. ตรวจบันทึกแนวการปฏิบัติตนของนักเรียน

กิจกรรมเสนอแนะ

1. จัดป้ายนิเทศ
2. จัดทำแผนภูมิพฤติกรรมที่เกิดจากการเสี่ยงทางเพศ
3. จัดทำแบบสัมภาษณ์ วัดเจตคติ เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ของนักเรียน และบุคคลในชุมชน

แบบสำรวจพฤติกรรม

ให้นักเรียนสำรวจพฤติกรรมตนเอง แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องข้อความ

ข้อความ	เคย	ไม่เคย
1. เคยใช้แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่นหรือไม่ 2. เคยได้รับเลือดจากการรักษาพยาบาลหรือไม่ 3. เคยไปเที่ยวหญิงบริการหรือไม่ 4. เคยใช้เข็มฉีดยาร่วมกับผู้อื่นหรือไม่ 5. เคยใช้เข็มสักตามผิวหนัง หรือเจาะหูหรือไม่ 6. เคยใช้ของมีคมร่วมกับผู้อื่นหรือไม่ 7. เคยรับสิ่งของจากคนแปลกหน้าหรือไม่ 8. เคยไปเที่ยวสถานเริงรมย์ หรือไม่ 9. เคยไปเที่ยวหรืออยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้ามหรือไม่ 10. เคยไปไหน มาไหน คนเดียวหรือไม่		

แผนการสอนที่ 5

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ชีวิตนี้ยังมีหวัง

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การปฏิบัติตนที่ถูกต้องของผู้ติดเชื้อ และผู้ป่วยโรคเอดส์จะช่วยให้มีชีวิตยาวนานอยู่ในสังคมได้ปกติ

จุดประสงค์

1. บอกวิธีปฏิบัติตนของผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์ และผู้ป่วยโรคเอดส์ได้
2. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาได้
3. เสนอแนวทางการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมในการดำเนินชีวิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แจกใบความรู้ บทความของหมอนพพร เรื่อง “อุบัติเหตุชีวิต” แล้วอภิปราย ชักถามตามหัวข้อต่อไปนี้

- ความรู้สึกของผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์
 - การปฏิบัติตนของผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์ในบทความเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - ถ้านักเรียนเป็นผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์ จะปฏิบัติอย่างไร
- ร่วมกันอภิปราย สรุป ถึงการกระทำที่ถูกต้อง

2. ให้นักเรียนอ่านและแสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “นางสาวเย็นสบาย” แล้ววิเคราะห์ในประเด็นดังนี้

- ทำไม นางสาวเย็นสบาย จึงคิดฆ่าตัวตาย
 - การที่นางสาวเย็นสบาย คิดจะใช้วิธีฆ่าตัวตาย เพื่อแก้ปัญหาเป็นวิธีที่ถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
 - นักเรียนจะช่วยแนะนำ และแก้ปัญหา ให้นางสาวเย็นสบายได้อย่างไร
- ร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนของผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์ และผู้ป่วยโรคเอดส์

3. ให้นักเรียนร่วมกันเสนอหลักธรรมที่เกี่ยวกับการครองเรือน และแนวทางนำไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน

แนวคำตอบ ศีลห้า
 พรวาสาธรรม
 สุขของคฤหัสถ์
 ฯลฯ

ศีลห้า

1. ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต
2. ไม่ลักทรัพย์
3. ไม่ประพฤตินิคมในกาม
4. ไม่พูดเท็จ
5. ไม่ดื่มสุราเมรัย

พรวาสาธรรม

1. สัจจะ - จริงใจ ตั้งใจที่จะทำดี
2. ทมะ - ข่มใจไม่ทำชั่ว
3. ขันติ - อุดหนุนที่จะทำดี
4. จาคะ - สละความคิดและการกระทำที่ไม่ดี

สุขของคฤหัสถ์

1. สุขเกิดจากความมัทธมย์
2. สุขเกิดจากการใช้จ่ายมัทธมย์
3. สุขเกิดจากความไม่เป็นหนี้
4. สุขเกิดจากความประพฤติไม่มีโทษ

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้ เรื่อง "อุบัติเหตุชีวิต"

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
 - การเข้าร่วมกิจกรรม
 - ความสนใจการเรียน
 - การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
2. การแสดงบทบาทสมมติ
 - การวางแผน
 - ความกล้าแสดงออก

กิจกรรมเสนอแนะ

1. รวบรวมบทความเกี่ยวกับโรคเอดส์
2. ดุริยทัศน์ เรื่อง ‘โรคเอดส์’
3. ฝึกสมาธิ และปฏิบัติธรรมที่คุ้มครองชีวิต
4. จัดได้ว่าที่ ในญาติติ ‘คนเป็นโรคเอดส์น่ารังเกียจมากกว่าน่าสงสาร’

เรื่องอุบัติเหตุชีวิต

กราบเรียน คุณหมอนพพร ที่เคารพอย่างสูง

ผมได้ติดตามงานเขียนของคุณหมอนพพรเป็นประจำทางหนังสือพิมพ์ 'เดลินิวส์' ผมเกิดในท้องไร่ท้องนา ในครอบครัวที่ยากจน แต่ก็มีความสุขตามประสา พ่อ แม่ พี่น้อง การเรียนได้รับทุนจึงเรียนสูงกว่าพี่น้องคนอื่น ๆ ทำให้ผู้ให้กำเนิดท่านดีใจ ผมเรียนจบได้งานทำ ได้เงินเดือนมาก็ส่งให้ท่านใช้ทุกเดือน ทำงานได้ 3 ปี ในชีวิตนี้ไม่อยากได้อะไรครับ นอกจากอยากให้คุณพ่อกับท่านมีความสุข ความสบาย

มาวันนี้ผมเป็น HIV⁺ (เอดส์) ครับคุณหมอ ผมเสียใจมากครับ แต่ก็ทำใจครับ ทำสมาธิอ่านหนังสือธรรมะ ผมจะไม่ฆ่าตัวตายเด็ดขาดครับ ผมไม่โทษเพื่อนฝูง ไม่โทษตัวเองและไม่โทษสิ่งแวดล้อม มันคงเป็นเวรและกรรมที่สร้างในชาติปางก่อนครับ ตรวจเลือด 3 ครั้ง หมอยืนยันว่า HIV⁺ มาถึงวันนี้ ผมคิดว่าเป็นระยะที่ 2 ครับ น้ำหนักลดจากเดิม 60 ก.ก. เหลือ 55 ก.ก. ครับ มีโรคแทรกหลายอย่างไม่ว่าเป็นไข้ ท้องเสีย เบื่ออาหาร ลื่นเป็นผ้า ผมปิดเป็นความลับตลอด พ่อและแม่ ญาติพี่น้องและผู้ร่วมงานไม่มีใครรู้สึกคน ผมพยายามออกกำลังกาย กินอาหารให้มาก ๆ แต่มีความรู้สึกว่าน้ำหนักจะอ่อนล้าลงไปทุกวัน (ทางด้านร่างกาย) สำหรับจิตใจนั้นยังเข้มแข็งมีอย่างเดียวเท่านั้นที่เป็นห่วง คือ คุณพ่อ คุณแม่ ทางบ้านยากจน น้องและหลาน ๆ กำลังเรียนหนังสือ ทุกวันนี้ผมเท่านั้นที่จุนเจือครอบครัวจนบางเดือนตัวเองแทบไม่ได้ใช้เงิน

ผมคิดว่า 'ลำเรือชีวิต' ของผมคงต้องล่มแน่นอนครับ ไม่เกิน 1 ปี 2 ปี บรรดาความเจ็บไข้ได้ป่วยได้เข้ามารุมล้อมผม แต่ผมก็จะพยายามประคอง 'ลำเรือชีวิต' ให้มันแล่นต่อไปได้ไกลที่สุดเท่าที่กำลังของผมที่มีอยู่ ผมขอยืนยันว่าจะไม่ทำลายตัวเองเด็ดขาด เพราะคนที่เสียใจมากที่สุด คือ พ่อ และแม่ ผมศึกษาธรรมะอยู่ครับในตอนนี้

ผมใคร่ขอความกรุณาคุณหมอไม่ทราบว่าคุณหมอนพพรจะรังเกียจหรือเปล่า คืออยากให้คุณหมอนพพรเป็นสื่อกลางประกาศหาคนอุปการะครอบครัวของผมก่อนที่ชีวิตผมจะดับสูญ ถึงวันนั้นแล้วครอบครัวต้องลำบากแน่นอนครับ ถ้าหากมีคนใจบุญกับคนที่ชีวิตอย่างผม ผมพร้อมที่จะเอาผลการตรวจเลือดและเอาตัวจริง ๆ ให้คุณหมอดูด้วยครับ แต่ขออย่างเดียวไม่ให้ทางสื่อมวลชนรู้กลัวว่า 'บุพการี' ท่านจะรู้เรื่อง คุณหมอเห็นใจผมด้วยนะครับ ผู้อุปการะครอบครัวของผมคงจะมีนะครับในแผ่นดินนี้

สาเหตุที่ผมเป็น HIV⁺ ผมจะไปเล่าให้คุณหมอฟังเองครับ เหล้า บุหรี่ ผมไม่เคยแตะ ในชีวิตผมเที่ยวผู้หญิงเพียง 4 ครั้ง ผมติดเชื้อ HIV⁺ ครับ ผมถึงบอกว่าเป็นอุบัติเหตุชีวิต

จากลูกที่มีความกตัญญูต่อพ่อและแม่

การแสดงบทบาทสมมติ

เรื่อง นางสาวเย็นสบาย

- ตัวละคร**
1. นางสาวเย็นสบาย
 2. แม่
 3. นายแพทย์

คำบรรยาย

เย็นสบาย เป็นสาวสวยคนหนึ่ง ซึ่งเคยมีอาชีพเป็นโสเภณีที่พัทยา หลังจากที่เธอถูกให้ออกจากงาน เธอได้กลับมาอยู่ที่บ้านเดิม เธอมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จากหญิงสาวที่เคยร่าเริงสดใส กลายเป็นคนเก็บตัว เศร้าสร้อย เงียบขรึม ทำทางครุ่นคิดมีกังวลอยู่ตลอดเวลา สุขภาพทรุดโทรม ซบเซาผิดหูผิดตา ทำให้นางสายผู้เป็นแม่เกิดความสงสัย จึงพาเย็นสบายไปตรวจสุขภาพที่โรงพยาบาล

หมอ “คุณเย็นสบาย โปรดทำให้สบาย อย่าวิตกกังวลให้มาก หมอขอบอกว่า ผลการตรวจโรคของคุณ พบว่าคุณติดเชื้อไวรัสเอดส์ โรคนี้เป็นอันตรายถึงชีวิต ขณะนี้ยังไม่มีวิธีรักษาให้หายได้”

เย็นสบาย (ตกใจ เสียใจ) ไม่มีทางเลยหรือคะหมอ

หมอ ครับ ไม่มีทาง แต่ก็จะมีวิธีที่จะทำให้มีชีวิตรอดยืนยาวอยู่ได้หลายปี ถ้ารักษาสุขภาพกาย และจิตให้แข็งแรงอยู่เสมอ และช่วงที่ยังไม่มีอาการปรากฏก็จะสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างปกติ แต่สิ่งสำคัญที่จะลืมไม่ได้คือ ต้องงดการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเพื่อจะได้ไม่แพร่โรค และขอให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของหมออย่างเคร่งครัด

คำบรรยาย เย็นสบายกับแม่กลับมาถึงบ้าน เย็นสบายยังคงเศร้าเสียใจอยากฆ่าตัวตาย และคิดว่าเป็นทางออกที่ดี แม่เห็นดังนี้ จึงได้มาปลอบโยน

แม่ “การที่ลูกคิดฆ่าตัวตายนั้น เป็นความคิดหาทางออกที่ไม่ถูกวิธี เรามีวิธีที่จะทำให้ชีวิตเรามีความสุขก่อนตายได้หลายอย่าง คนเราเกิดมาต้องสู้ ลูกยังสามารถที่จะทำประโยชน์ต่อพ่อแม่ สังคมได้อีกมาก เช่น ช่วยแนะนำน้อง ๆ เพื่อน ๆ ให้รู้วิธีหลีกเลี่ยงการติดเชื้อโรคเอดส์” และอีกประการหนึ่ง คุณหมอก็บอกแล้วว่า ถ้าเราไม่ไปแพร่เชื้อให้ผู้อื่น เชื้อโรคนี้อีกก็ไม่แพร่ระบาดไปได้ ฉะนั้นถ้าเราอยู่ที่บ้านยอมรับความจริง ทำให้ใจให้สงบไม่คิดมาก ลูกก็จะอยู่อย่างมีความสุข”

เย็นสบาย ค่ะแม่ ลูกจะพยายามเชื่อฟัง และทำตามคำแนะนำของแม่

คำบรรยาย เย็นสบายได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของแม่ พยายามสร้างกำลังใจให้กับตนเองโดยการให้หลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ตั้งปณิธานอย่างแน่วแน่ว่าจะอยู่ต่อสู้ชีวิตด้วยกำลังใจที่เข้มแข็ง

แผนการสอนที่ 6

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ใจเขาใจเรา

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

ผู้ติดเชื้อไวรัสเอดส์และผู้ป่วยโรคเอดส์ ควรได้รับความเห็นใจและการปฏิบัติจากผู้อื่นอย่างมีมนุษยธรรม

จุดประสงค์

1. แสดงความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ ผู้ที่ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์
2. บอกการกระทำที่แสดงถึงการปฏิบัติตนอย่างมีมนุษยธรรมต่อผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์ได้
3. บอกวิธีปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์ได้
4. ปฏิบัติตนในการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเอดส์ได้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. จัดกิจกรรมโต้วาทีในญัตติ “คนเป็นโรคเอดส์น่ารังเกียจมากกว่าน่าสงสาร” แล้วร่วมกันสรุปให้นักเรียนเห็นว่าควรให้ความสงสารเห็นใจมากกว่าน่ารังเกียจ
2. นักเรียนอ่านบทความ บางทัศนะจาก “ตำริ (คู่ครองฝ่าย)” แล้วอภิปรายแนวทางปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับคนที่ติดเชื้อไวรัสเอดส์ และผู้ป่วยโรคเอดส์ ในประเด็นต่อไปนี้
 - ให้ความช่วยเหลือ
 - เห็นอกเห็นใจ
 - ให้กำลังใจ
 - คำแนะนำ
 - ความไม่รังเกียจ

ฯลฯ

3. ให้นักเรียนทดลองปฏิบัติจริง โดยกำหนดสถานการณ์ขึ้น ครูเขียนประเด็นคำถาม ตัวอย่างประเด็นคำถาม

- เพื่อนที่เป็นเอดส์ खेलด้วย นักเรียนจะอย่างไร
- เพื่อนที่เป็นเอดส์ขอยืมสิ่งของ/ของใช้ส่วนตัว นักเรียนจะอย่างไร
- เพื่อนที่เป็นเอดส์ขอร่วมรับประทานอาหารด้วย นักเรียนจะอย่างไร
- เพื่อนที่เป็นเอดส์ไม่ยอมมาโรงเรียน นักเรียนจะอย่างไร

ฯลฯ

แล้วร่วมกันสรุป เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน

โดยครูโยงถึงหลักธรรม (สังคหวัตถุ 4)

- ทาน คือ การให้
- ปิยวาจา คือ การพูดจาไพเราะ
- อตถจริยา คือ ทำประโยชน์แก่เขา
- สมนัตตตา คือ ความสม่ำเสมอ

4. นักเรียนบันทึก

สื่อและอุปกรณ์

1. บทความบางทศนะจาก "ตำริ (คู่ครองฝ่าย)"
2. เนื้อเพลง โรคเอดส์
3. เอกสารเกี่ยวกับโรคเอดส์

การวัดและประเมินผล

สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

- ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
- ความสนใจขณะเรียน และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม
- การอภิปรายอย่างมีเหตุผล
- การปฏิบัติตามกิจกรรม

กิจกรรมเสนอแนะ

1. ร้องเพลง
2. เขียนเรียงความเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อและผู้ป่วยโรคเอดส์

บทความ

บางทัศนะจาก "ดำริ (คู่ครองฝ่าย)"

"จากปีกว่าที่ผมเป็นมา ร่างกายผมทุกวันนี้ก็ยังคงปกติ เราอยู่ด้วยกันด้วยความรักความเข้าใจเอาใจใส่ดูแลกัน และก็มีผู้ใหญ่ที่สมาคม ฯ คอยดูแลอยู่ด้วย ทำให้เรามีกำลังใจดีขึ้น เวลาฝ่ายมีงานต้องไปบรรยาย ผมก็จะคอยช่วยเหลือเขา ไปรับ ไปส่ง ไม่ทิ้งให้เขาทำคนเดียว"

"ทุกวันนี้ที่เรายังต่อสู้อยู่ได้เพราะเรามีกำลังใจ เราคิดว่าถ้าเราอยากอยู่ เราก็ต้องทำให้หนักแน่นมั่นคง ถ้าเราห่อเหี่ยวก็อาจจะทรุดหนักเร็วขึ้น ซึ่งกำลังใจนี้ กว่าผมจะทำให้ได้ก็ใช้เวลาเป็นเดือน ๆ เหมือนกัน ก็ขึ้นอยู่กับแต่ละคนด้วย บางคนเขาก็ทำได้เร็วกว่าผม"

"งานที่ฝ่ายทำคิดว่ามีประโยชน์ที่ช่วยให้คนเข้าใจมากขึ้น รู้จักป้องกันตัวไม่ให้เป็นโรค แต่ผลเสียก็มี ยังมีคนรู้จักเรามาก เราก็ยิ่งลำบาก ไม่มีใครรู้หรอกว่า บ้านผมเป็นอย่างไร ครอบครัวผมทุกวันนี้มีสภาพเหมือนบ้านแตก คนในบ้านก็ไม่สบายใจ กลัวว่าจะทำให้พี่น้องในบ้านไม่มีงานทำเหมือนที่เกิดขึ้นกับคุณฉอ้อน จริง ๆ ก็เป็นอย่างนั้น พี่น้องผมก็โดน ถึงขนาดมีคนโทรมาขู่ที่บ้าน มั่นนาโมโห เราอยู่ไม่เป็นสุขเลย ช่วงนี้ค่อยซาลงหน่อย"

"คนแถวบ้านเห็นผมจะมองเหมือนผมเป็นตัวประหลาด ดูสายตาจะบอกว่ารังเกียจดูถูก ผมไม่ได้คิดมากไปหรอก ถ้าคนที่หวังดี เขาก็ถามทุกข์สุข หรือยืมให้"

เพลง ไทยต้านภัยเอดส์

ทำนอง พม่าเชว (ช้าง)

ผู้แต่ง สนั่น มีชั้นหมาก

1. ฤทธิ์เหลือร้าย
โรคใดไม่ร้ายเหมือนเอดส์
ไร้ยาบำบัดและป้องกัน

ต้องตายอย่างน่าทุเรศ
เอดส์มีสาเหตุจากไวรัส
ต้องรู้เท่าทันจึงพ้นเอดส์

2. H.I.V.
สามตัวนี้เป็นสาเหตุ
สมสู่ทุกคนจะติดพลัน

ชื่อนี้เป็นชื่อเชื้อเอดส์
แพร่เชื้อโรคเอดส์มาสู่คน
ใช้เข็มร่วมกันติดเชื้อเอดส์

เอดส์เป็นโรคเลวร้าย

ทำนอง พม่ากลองยาว

ผู้แต่ง สนั่น มีชั้นหมาก

เอดส์เป็นโรคเลวร้าย (ว้าย ว้าย)

ตายไม่อาจรักษา (โอย โอย)	หากไม่ปรารถนา	เชิญชวนท่านมาร่วมกันแก้ไข
ไม่เสพยาหันมาป้องกัน	เพศสัมพันธ์อย่าสำส่อนไป	เข็มฉีดยาอย่าใช้ร่วมกัน
เพศสัมพันธ์อย่าสำส่อนไป	แม้ใครได้รับเชื้อมา	ต้องช่วยรักษาเยียวยาตลอดใจ
(อย่าทิ้งทอดร้าง อย่างรังเกียจกัน ปลอดภัยปลอดภัยให้สืบทอดไป) ซ้ำ		
เอดส์น่าเกรงกลัว	ต้องป้องกันตัวจึงรอดปลอดภัย	วิธีป้องกันได้แน่ ๆ ต้องมาศึกษาให้เข้าใจ
จะพ้นพิษภัยไกลเอดส์		

แผนการสอนที่ 7

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง รู้เขา รู้เรา

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น สภาวะของร่างกาย และจิตใจมีการเปลี่ยนแปลง

จุดประสงค์

1. อธิบายการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย และจิตใจเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นได้
2. บอกปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาที่เกิดจากการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมได้
3. บอกวิธีปฏิบัติตนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้
4. ปฏิบัติตนในการเสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิตได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนดูภาพแสดงการเจริญเติบโตของร่างกาย ระหว่างเพศชายและเพศหญิงในช่วงอายุ 5-15 ปี
2. ร่วมกันสนทนาเปรียบเทียบ และสรุปถึงการพัฒนาการทางร่างกายในหัวข้อต่อไปนี้
 - สัดส่วน (ขนาด)
 - น้ำหนัก
 - ส่วนสูง
 - อวัยวะต่าง ๆ
3. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการทางด้านต่าง ๆ เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น (อายุ 10-15 ปี) ดังนี้
 - 3.1 ร่างกาย
 - 3.2 อารมณ์
 - 3.3 สังคม
 แล้วเสนอผลงาน ร่วมกันอภิปราย และสรุป

4. ให้นักเรียนเสนอพฤติกรรมที่วัยรุ่นชอบปฏิบัติ เช่น

- ใฝ่รู้ใฝ่เรียน
- ให้เกียรติยกย่องผู้อื่น
- ไม่มั่วสุม
- ใช้เวลาร่างให้เกิดประโยชน์
- มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่
- เทียวกลางคืน
- ดมกาว สูบบุหรี่
- แต่งกายตามแฟชั่น
- ทำตัวเป็นหนุ่ม-สาว

ฯลฯ

5. ให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสม และไม่เหมาะสม (จากข้อ 4) แล้ววิเคราะห์ถึงผลดี ผลเสีย

6. ให้นักเรียนเลือกพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม (จากข้อ 5) มาวิเคราะห์ถึงผลเสีย และร่วมกันสรุปลงตาราง ดังตัวอย่าง

พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม	ผลเสีย
1. ทำตัวเป็นหนุ่มสาวเกินวัย	1. เสียเงินโดยใช้เหตุ 2. ถูกข่มขืน 3. นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร 4. ถูกล่อลวง
2. เทียวกลางคืน	1. เสียสุขภาพ 2. เสียเงิน 3. ถูกล่อลวง 4. ถูกฉุด
ฯลฯ	ฯลฯ

7. อภิปรายเสนอแนะพฤติกรรมที่เหมาะสมของวัยรุ่นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการเสริมสร้างสุขภาพกายและสุขภาพจิต เช่น

- ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ
- ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- การรักษาความสะอาดของร่างกายอย่างสม่ำเสมอ
- ยอมรับสภาพการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย

ฯลฯ

สื่อและอุปกรณ์

1. รูปภาพแสดงการเจริญเติบโตของร่างกายในวัยต่าง ๆ
2. ใบความรู้ เรื่อง พัฒนาการด้านต่าง ๆ เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น
3. เอกสารเกี่ยวกับโรคเอดส์

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมนักเรียน
 - การร่วมกิจกรรม
 - การอภิปรายซักถาม
2. ประเมินการสรุปแนวทางปฏิบัติ

กิจกรรมเสนอแนะ

1. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เช่น ปลูกต้นไม้ ทำความสะอาดบริเวณโรงเรียน ฯลฯ
2. นักเรียนบันทึกการเจริญเติบโตและพัฒนาการของตนเองทั้งด้านน้ำหนัก ส่วนสูง อารมณ์ และการเข้าสังคมกับเพื่อน ๆ อาจทำเป็นรายเดือน ตลอดภาคเรียน ให้สังเกตความเปลี่ยนแปลงด้วยตนเอง

ใบความรู้

พัฒนาการด้านต่าง ๆ ของวัยรุ่น

นายแพทย์อำพล สุอำพัน

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พัฒนาการด้านร่างกาย

1) มีการเปลี่ยนแปลงทางรูปร่าง และโครงสร้างของร่างกาย สัดส่วนที่เคยเป็นเด็กเริ่มเปลี่ยนมาเป็นสัดส่วนของผู้ใหญ่ ความสูงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น แขน ขา มีการยืดยาวรวดเร็ว ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงจะเริ่มมีลักษณะกึ่งกำยำ

2) การเจริญเติบโตของอวัยวะเพศ ระยะวัยรุ่นตอนต้น ๆ ของทั้งเด็กชายและหญิง แม้ว่ายังไม่พัฒนาสมบูรณ์เต็มที่นัก แต่ก็สามารถทำให้เด็กเกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจได้ และเมื่อพ้นอายุประมาณ 17-18 ปีแล้ว เด็กจะมีลักษณะท่าทางและรูปร่างภายนอกใกล้เคียงกับผู้ใหญ่มาก

เนื่องจากอิทธิพลของฮอร์โมนเพศ ทำให้เด็กผู้ชายและเด็กหญิงมีร่างกายเปลี่ยนแปลง คือ เด็กผู้ชายเสียงจะเริ่มเปลี่ยนเป็นแตกห้าว มีขนเกิดขึ้นตามร่างกาย เช่น บริเวณรักแร้ เหนือริมฝีปาก และบริเวณอวัยวะเพศ กล้ามเนื้อแข็งแรงขึ้น ส่วนในเด็กหญิง นอกจากจะมีขนขึ้นที่บริเวณรักแร้และบริเวณอวัยวะเพศแล้ว ก็ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่สำคัญคือ หน้าอกโตขึ้น สะโพกขยายใหญ่ขึ้น

เด็กผู้ชายมีการหลั่งของน้ำอสุจิ อวัยวะเพศโตอย่างรวดเร็ว ส่วนเด็กผู้หญิงเริ่มมีประจำเดือน และอวัยวะเพศเติบโตเต็มที่เหมือนผู้ใหญ่

พัฒนาการทางด้านจิตใจ แบ่งพัฒนาการทางด้านจิตใจออกเป็น 2 ข้อ คือ พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสติปัญญา

1) พัฒนาการทางอารมณ์ ลักษณะอารมณ์ของเด็กวัยรุ่น ระยะแรก ๆ มักจะมีลักษณะคล้ายกับเด็กวัยเรียน แต่สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดอารมณ์ในวัยรุ่นนั้นจะแตกต่างจากเด็กวัยเรียน อารมณ์ของวัยรุ่นโดยทั่วไปจะไม่คงเส้นคงวา เปลี่ยนแปลงง่าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเด็กต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของสังคม การเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายของร่างกาย และอิทธิพลของฮอร์โมน ก็มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยอย่างมาก ลักษณะอารมณ์ที่สำคัญในวัยรุ่น คือ อารมณ์โกรธ กลัว วิดกกังวล อิจฉาริษยา รัก และอยากรู้ อยากเห็น

(1) อารมณ์โกรธ วัยรุ่นมักจะโกรธง่ายเมื่อถูกล้อเลียน ถูกลงโทษอย่างไม่ยุติธรรม ได้รับการปฏิบัติเยี่ยงเด็ก ๆ จากผู้อื่น หรือได้รับการขัดขวางจากผู้ปกครอง

(2) อารมณ์กลัว ส่วนใหญ่มักกลัวเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม กลัวการอยู่คนเดียว

(3) อารมณ์วิตกกังวล ความวิตกกังวลเป็นลักษณะหนึ่งของความกลัว แต่จะต่างจากความกลัวคือ ความกลัวเกิดขึ้นโดยมีสาเหตุ แต่ความวิตกกังวลเกิดขึ้นโดยไม่มีสาเหตุให้เห็นชัดเจน วัยรุ่นจะวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียน การปรากฏตัว ความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ เป็นต้น

(4) ความรัก วัยนี้ความรักบิดามารดาจะค่อย ๆ เปลี่ยนไปสู่บุคคลอื่นที่ตนนิยมยกย่องหรือบุคคลที่ตนรัก อารมณ์รักในวัยรุ่นจะรุนแรง ทุ่มเททุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าความรักผิดหวังก็จะมีความรู้สึกเกลียดได้อย่างมากมาย

(5) ความอยากรู้อยากเห็น วัยนี้มีความอยากรู้อยากเห็นเรื่องเพศตรงข้ามมากขึ้น ประกอบกับมีความเปลี่ยนแปลงทางร่างกายมากมายก็ยิ่งทำให้วัยรุ่นอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ทางออกของความอยากรู้อยากเห็นนี้อาจจะเกิดได้หลายวิธี เช่น ถามเพื่อน หาหนังสืออ่าน แอบดู เป็นต้น

อารมณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เมื่อเข้าสู่ระยะท้าย ๆ ของวัยรุ่น อารมณ์ที่ร้อนแรงและรุนแรงจะค่อย ๆ สงบลง ค่อย ๆ หาทางปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อม แต่อย่างไรก็ตามก็อาจมีอารมณ์ตึงเครียดได้มาจากการที่ต้องเผชิญกับปัญหาใหม่ ๆ การโต้แย้งความคิดเห็นของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม นอกจากนี้ยังเกิดความวิตกกังวลในเรื่องของชีวิต เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาเมื่อจบการศึกษาจากโรงเรียนแล้วจะไปเข้าเรียนที่ไหนต่อหรือจะเลือกอาชีพอะไร

2) พัฒนาการทางสติปัญญา วัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางสติปัญญาอย่างรวดเร็วมากมาย มีพัฒนาการถึงขีดสุด มีความคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นนามธรรม มีความเข้าใจเร็ว ความจำแม่นยำ แต่อย่างไรก็ตามสิ่งแวดล้อมก็เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับพัฒนาการทางสติปัญญาของวัยรุ่น บางครั้งก็มีแนวความคิดในลักษณะพวกมากลากไป

พัฒนาการทางบุคลิกภาพและสังคม

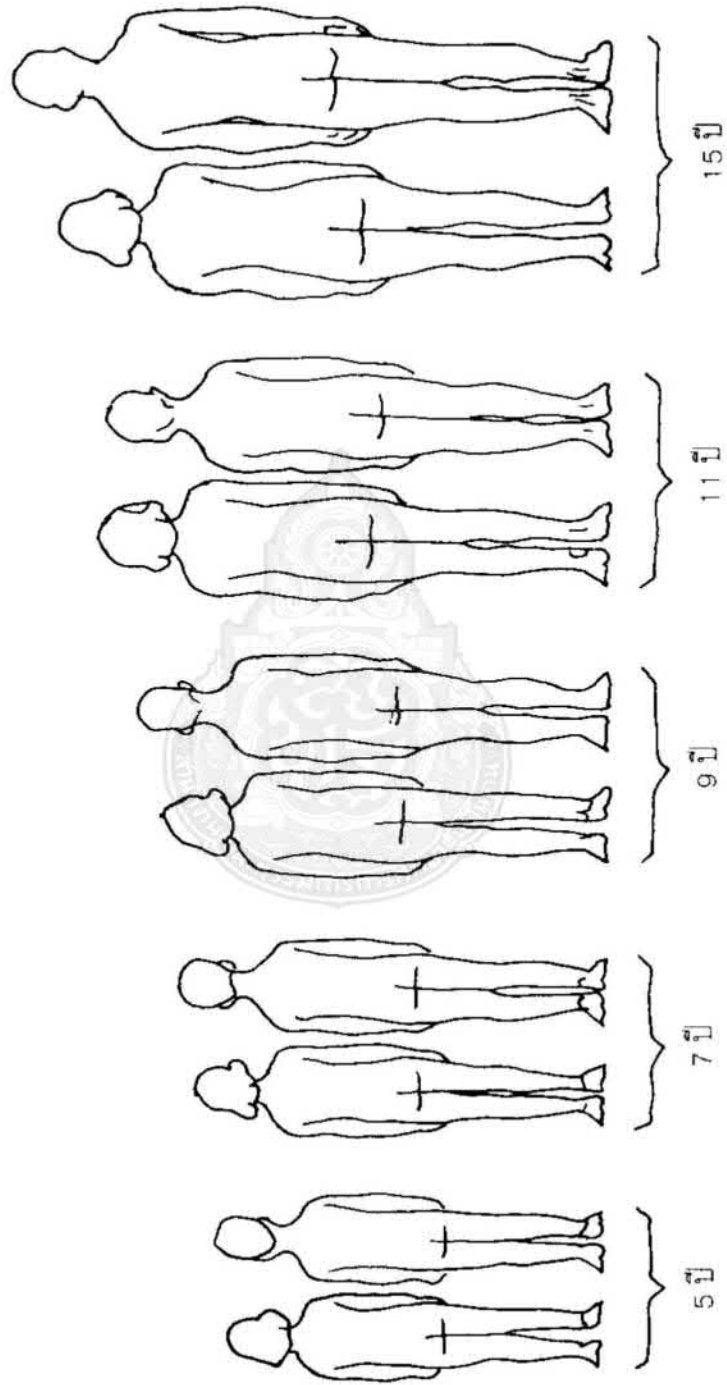
1) ความสัมพันธ์ในครอบครัว วัยรุ่นมักชอบแยกตัวอยู่ตามลำพัง เพราะมีความกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย อารมณ์และความคิด จึงทำให้มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วย บางครั้งก็ต้องการความอิสระที่จะทำงานของตนเอง ต้องการร่วมกลุ่มกับเพื่อนมากขึ้น จึงทำให้ไม่มีใครจะร่วมกลุ่มกับสมาชิกในครอบครัว ถ้าบิดามารดาเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ก็จะช่วยเหลือได้โดยไม่ตำหนิตีเดียเขา จัดหาห้องส่วนตัวให้เขาได้อยู่ตามลำพัง จะได้ใช้ความคิดของตนเองอย่างเป็นอิสระ ซึ่งจะช่วยให้มากในการปรับตัวเข้ากับสังคมของเขาในโอกาสต่อไป

2) ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนเพศเดียวกันวัยรุ่นมักจะชอบรวมอยู่ในกลุ่มเพื่อนอายุรุ่นราวคราวเดียวกัน เพศเดียวกัน มีรสนิยมเหมือนกัน เพื่อจะได้คบหาสมาคมพูดคุยสังสรรค์ เพื่อนๆ ในกลุ่มมีอิทธิพลต่อความประพฤติของวัยรุ่นมาก ไม่ว่าจะเป็นลักษณะคำพูด กริยาท่าทางและการแต่งกาย จะพยายามเลียนแบบกันจนเป็นสัญลักษณ์ประจำกลุ่มขึ้น

3) ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนต่างเพศ วัยรุ่นระยะต้น ๆ แม้ว่าจะเริ่มสนใจเพศตรงข้าม แต่ส่วนใหญ่ก็จะสมาคมกับหมู่เพื่อนเพศเดียวกัน แต่พอเข้าระยะท้ายของวัยรุ่น ความสนใจในเพศตรงข้ามจะค่อย ๆ มากขึ้น ทำให้วัยรุ่นคบเพื่อนเพศเดียวกันน้อยลง โดยจะเลือกคบเพื่อนที่สนิท ๆ เพียงไม่กี่คนเท่านั้น

ภาพแสดงการเจริญเติบโตของร่างกายตามวัย

ที่มา: หนังสือเรียน พละนาถัย (สุขศึกษา) ม. 2 นายแพทย์ บุญสม มาร์ติน ดร.ลำปาง พวงบุตร
สำนักพิมพ์ อักษรเจริญทัศน์ พ.ศ. 2534

แผนการสอนที่ 8

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ครอบครัวอบอุ่นเป็นทุนด้านเอดส์

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

ความรัก ความเข้าใจในครอบครัว เป็นพื้นฐานสำคัญในการป้องกันโรคเอดส์

จุดประสงค์

1. บอกบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัวได้
2. บอกการกระทำที่แสดงถึงความรักผูกพันระหว่างสมาชิกในครอบครัวได้
3. บอกผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อครอบครัว หากมีบุคคลในครอบครัวติดเชื้อเอดส์ได้
4. เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ร่วมร้องเพลง ครอบครัวด้านเอดส์
2. นำเสนอกรณีตัวอย่าง เปรียบเทียบ 2 ครอบครัว ครอบครัวที่อบอุ่น ครอบครัวที่มีปัญหา
3. ร่วมสนทนาถึงเนื้อหาของบทเพลง และกรณีตัวอย่าง ตามประเด็นต่อไปนี้
 - เพลงนี้กล่าวถึงเรื่องอะไร
 - ความรัก ความผูกพันในครอบครัวมีความสำคัญอย่างไร
 - ความอบอุ่นในครอบครัว ช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้อย่างไร
 ช่วยกันสรุปสาระสำคัญ และครูเชื่อมโยงให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว

ความรัก ความเข้าใจ ความผูกพันในฐานะพ่อ-แม่-ลูก

4. แบ่งกลุ่มศึกษากรณีตัวอย่าง เรื่อง "ชีวิตของประไพ"
5. กลุ่มอภิปรายและปฏิบัติงานตามประเด็น ดังนี้
 - 5.1 รู้สึกอย่างไรกับชีวิตของประไพ
 - แนวตอบ สงสาร
 - 5.2 ทำไมประไพจึงต้องเข้ามากรุงเทพฯ
 - แนวตอบ - พ่อแม่ยากจน
 - แร้นแค้น
 - พ่อแม่ส่งมาหาเงิน

5.3 ทำไมประไพจึงต้องกลายเป็นหญิงขายตัว

แนวตอบ – เชื้อคนง่าย จึงถูกหลอก

- ถูกบังคับ
- อยากได้เงิน

5.4 พ่อแม่ควรส่งลูกเข้ามาทำงานกรุงเทพฯ ตั้งแต่เล็ก ๆ (เช่น เพิ่งจบ ป.6) หรือไม่ เพราะเหตุใด

แนวตอบ ไม่ควร

- เพราะ – จะถูกหลอกได้ง่าย
- อาจประสบชะตากรรมแบบประไพ

ร่วมกันสรุปข้อคิดจากเรื่อง ชีวิตของประไพ

6. ถ้าครอบครัวของนักเรียนมีคนติดเชื่อเฮดส์ คิดว่าจะมีปัญหาคือครอบครัว และนักเรียนจะมีแนวทางแก้ปัญหานั้นอย่างไร โดยใช้แบบฟอร์มดังนี้

แบบฟอร์มการแก้ปัญหา

ปัญหาที่เกิด

.....

ผลกระทบ

.....

ทางเลือก	ประเมินทางเลือก			
	ผลดี	ผลเสีย	ปฏิบัติได้	ปฏิบัติไม่ได้

7. แต่ละกลุ่มส่งผู้แทนรายงานและเสนอผลงาน

8. ครูและนักเรียนทั้งชั้นร่วมกันอภิปรายผลสรุป

- บทบาทหน้าที่ของครอบครัว

- ความรู้สึกผูกพันในฐานะพ่อแม่ลูก ในการป้องกัน ปัญหาครอบครัว และปัญหา

โรคเอดส์

สื่อและอุปกรณ์

1. แผนภูมิ เพลงครอบครัวต้านเอดส์
2. กรณียตัวอย่าง ชีวิตของประไพ
3. หัวข้ออภิปราย
4. กรณียตัวอย่าง ครอบครัว 2 ครอบครัว

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
 - ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
 - ความสนใจขณะเรียน
 - การอภิปรายอย่างมีเหตุผล
2. การตรวจผลงานกลุ่ม

กิจกรรมเสนอแนะ

1. วาดภาพ ครอบครัวมีสุข
2. รวบรวมภาพข่าวเกี่ยวกับครอบครัวที่ดี
3. ประกาดคำขวัญ

เพลง ครอบครัวต้านเอดส์

เนื้อร้อง จิระพงษ์ คำพิ้ว
ทำนอง เพลงเด็กปัม

ครอบครัวของไทยนี้ดี
ร่วมรัก ร่วมคิด ประองตอง
พ่อ แม่ต้องมีความรักผูกพัน
คือ โรคเอดส์ที่มันร้ายแรง
เผลอติดเอดส์ไม่มีค่าเอ๋ย

เพราะเราก็มีพ่อแม่พี่น้อง
ถึงความถูกต้องตามวัฒนธรรม
จะได้เป็นกำลังป้องกันโรคภัย
อย่างได้คิดแก่งัดเขาไปติดเลย
ผลก็เลยต้องตายอย่างเดียว

กรณีตัวอย่าง

เรื่อง ชีวิตของประไพ

ประไพเติบโตมาจากครอบครัวเล็กๆ ที่ยากจนในชนบท ด้วยความแร้นแค้นในครอบครัว พ่อ-แม่จึงอยากให้ประไพไปทำงานที่กรุงเทพฯ เพื่อหารายได้มาช่วยเหลือครอบครัวอีกทางหนึ่ง เมื่อจบ ป.6 ประไพจึงต้องเดินทางเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ด้วยใบหน้าที่สละสลวย ประไพจึงได้งานเป็นเด็กเสิร์ฟอาหารในร้านอาหารแห่งหนึ่ง ต่อมาเมื่อมีผู้ชายคนหนึ่งสนใจและสนิทสนมกับประไพด้วยความซื่อ ความเหงา และหวังว่าจะมีครอบครัวที่ดี เพียงช่วงระยะเวลาไม่นาน ประไพก็ยอมสนิทสนมด้วย ในที่สุดเขาก็บอกว่าจะพาประไพกลับไปบ้านเพื่อขอประไพจากพ่อแม่

ระหว่างทาง ฝ่ายชายขอให้ประไพลงกลางทาง และบอกให้รอโดยอ้างว่าจะไปทำธุระแล้วหายไป ผู้ที่มาหาประไพกลับเป็นหญิงเจ้าของสถานบริการทางเพศ ประไพจึงได้รู้ว่าตนถูกแผนหลอกลวงแล้ว

ที่นั่น ประไพถูกทุบตีทำร้ายเพื่อให้รับแขก ประไพเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ ต้องอยู่ในสถานบริการทางเพศที่สกปรก แออัด พบผู้ชายไม่ซ้ำแบบ เพียง 4 เดือนต่อมา ประไพก็ตั้งครรภ์ เจ้าของช่องเห็นว่ ประไพทั้งป่วยกระเสาะกระแสะ ทั้งตั้งครรภ์ หารายได้ไม่คุ้ม ก็เลยโยนเงิน 100 บาท ให้ประไพกลับบ้าน

ประไพพาชีวิตที่บอบช้ำกลับบ้าน เล่าเรื่องราวทั้งหมดให้แม่ฟัง แม่จึงพาไปหาหมอ เมื่อหมอทราบประวัติก็เลยตรวจเลือด และพบว่า ประไพติดเชื้อเอดส์

ประไพไม่รู้จะหันหน้าไปทางไหน หมอจึงแนะนำให้ไปพักอยู่ที่บ้านพักฉุกเฉิน ที่นั่นประไพได้รับความเห็นใจ และช่วยเหลือให้มีกำลังใจที่จะสู้ชีวิตต่อไป

แม้ต่อมา ประไพจะเสียลูก เมื่อเขาอายุได้เพียง 1 ขวบ เพราะป่วยด้วยโรคเอดส์ แต่ประไพก็ยังใช้ชีวิตในช่วงสุดท้ายอย่างมีคุณค่าที่บ้านพักฉุกเฉิน ประไพช่วยงานทุกอย่างที่ตนเองทำได้ มีรายได้เล็กๆ น้อยๆ ก็เก็บไว้ ซื้อของไปฝากพ่อแม่และหลานๆ เวลาไปเยี่ยมบ้าน และบางครั้งประไพก็ไปเป็นผู้บรรยายให้ความรู้ เล่าประสบการณ์ชีวิตให้คนได้เข้าใจจิตใจของผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ และให้บทเรียนชีวิตของตนเป็นอุทาหรณ์สำหรับเพื่อนร่วมโลกต่อไป

กรณีตัวอย่าง เรื่องของเตยและตาล

เตย และตาล เป็นเพื่อนรักกันมาก ทั้งเตยและตาลมีบ้านอยู่ในชนบทแห่งหนึ่ง พ่อของเตยและตาลทำงานอยู่ในเมือง ส่วนแม่ของเตยและตาลทำงานบ้านดูแลลูกๆ ซึ่งยังเล็กๆ และทำไร่มิรายได้เล็กๆ น้อยๆ มาจุนเจือครอบครัว และเป็นค่าใช้จ่ายให้ลูกๆ ทุกคนได้เรียนหนังสือ พ่อแม่ของเตยบอกเตยอยู่เสมอว่าให้ขยันเรียนหนังสือ โตขึ้นจะได้มีความรู้และหางานทำ มีชีวิตที่ดี ไม่ต้องลำบากเหมือนพ่อกับแม่

เตยกับตาลสัญญากันว่าเมื่อเรียนจบชั้น ป.6 แล้วจะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตามที่พ่อแม่ตั้งความหวังไว้ และจะเรียนให้ดีที่สุดเพื่อจะได้มีชีวิตและครอบครัวที่ดีขึ้น หลังจากโรงเรียนเลิกแล้ว เตยและตาลจะรีบกลับบ้านไปช่วยแม่ทำงานตามแต่จะช่วยให้ เช่น ตักน้ำ ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน เลี้ยงไก่ รดน้ำต้นไม้ เป็นการแบ่งงานให้แม่เหนื่อยน้อยลง แม่เคยบอกเตยว่าแม่มีความสุขและภูมิใจในตัวลูกๆ มาก แม่มีกำลังใจดีคงอยู่กับลูกๆ อีกนาน

พ่อของเตยเมื่อกลับจากทำงานในเมืองตอนเย็น จะมีการมดดีเมื่อถึงบ้านจะถามถึงทุกคนในบ้าน และมักมีของฝากติดมือมาด้วยเสมอๆ ทุกๆ คนจะมีความสุขเมื่ออยู่กันพร้อมหน้าได้ร่วมวงรับประทานอาหารร่วมกัน พ่อแม่ก็มีเรื่องดีๆ สนุกๆ มาเล่าให้เตยและน้องๆ ฟังอยู่เสมอ ผิดกับครอบครัวของตาลซึ่งพ่อของตาลมักจะกลับถึงบ้านดึกๆ อยู่เสมอ บางครั้งมีอาการมึนเมาทะเลาะวิวาทกับแม่ของตาลอยู่เสมอ พ่อของเตยเคยบอกตาลว่า **ครอบครัวของเราถึงแม้จะจนเราก็มีความสุขได้ ถ้าเราปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา**

ตาลเคยเล่าให้ฟังว่า พ่อของตาลมีเพื่อนฝูงมาก มีรายได้ดีเพราะทำงานเก่ง นายจ้างไว้วางใจและเป็นคนซื่อสัตย์ขยันขันแข็ง ตาลภูมิใจในตัวพ่อมาก แต่พ่อของตาลมักเที่ยวเตร่ไปกับเพื่อนๆ และดื่มของมึนเมาอยู่เสมอ ตาลสงสารแม่ที่เฝ้าเป็นห่วงพ่อ คอยการกลับของพ่อดึกๆ ตื่นๆ ทุกวัน ตาลเคยเห็นแม่แอบร้องไห้อยู่คนเดียวบ่อยๆ

เตยเคยถามพ่อว่า เป็นพ่อแม่ที่ลำบากไหม พ่อเตยบอกว่า **“เป็นพ่อแม่อย่างเดียวไม่ลำบากหรอกลูก แต่เป็นพ่อแม่ที่ดีเป็นได้ยาก”** เตยฟังพ่อแล้วก็ไม่เข้าใจความหมายที่พ่อบอกนัก แต่เตยก็คิดว่าเตยรักพ่อ เตยจะต้องเอาอย่างพ่อ พ่อรู้จักโรคเอดส์ไหม พ่อบอกว่า พ่อระวังตัวอยู่เสมอไม่ให้ติดเชื้อโรคเอดส์ เพราะถ้าเป็นโรคเอดส์แล้วไม่มียารักษาให้หายได้ ถ้าเป็นแล้วทุกคนในครอบครัวจะลำบาก ที่ทำงานของพ่อมีหลายคนไม่เชื่อเรื่องโรคเอดส์ ยังทำอะไรๆ ที่เสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์กันอยู่เสมอ ทั้งๆ ที่ทราบว่ามีคนติดเชื้อโรคเอดส์กันแล้ว 2-3 ราย เตยบอกพ่อว่า พ่อต้องระวังตัวไม่ให้ติดเอดส์นะ เตยและน้องๆ รักพ่อ

วันหนึ่งแม่ของตาลร้องไห้มาหาแม่ของเตยที่บ้าน เตยเห็นพ่อและแม่ช่วยกันพูดปลอบแม่ของตาลอยู่นาน เตยมารู้จากตาลภายหลังว่า พ่อของตาลติดเชื้อเอดส์ นายจ้างต้องการให้พ่อของตาลออกจากงาน เพราะเพื่อน ๆ ที่ทำงานรังเกียจไม่อยากอยู่ใกล้เพราะกลัวติดเอดส์ หากพ่อของตาลต้องออกจากงาน ครอบครัวของตาลคงต้องลำบาก ตาลและน้อง ๆ คงต้องออกจากโรงเรียน อนาคตที่ตาลเคยหวังไว้ว่าจะเรียนต่อให้สูงขึ้นคงต้องพังทลายลง พ่อของเตยบอกเตยว่า พ่อเสียใจที่เดือนพ่อของตาลให้ระวังตัวเรื่องโรคเอดส์เข้าไป ถ้าพ่อเตือนเขาเสียก่อนแล้ว ครอบครัวของตาลคงไม่เป็นแบบนี้ พ่อยังไม่รู้เลยว่าต่อไปครอบครัวของตาลเขาจะอยู่ร่วมกันอย่างไร

ผู้เขียน ประวิช ยี่สุนทด

แผนการสอนที่ 9

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง หนูนิดน้อยพบหมอ

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

การเอาใจใส่อวัยวะทุกส่วนของร่างกาย เป็นการรักษาสุขภาพที่ดีจะช่วยป้องกันโรคเอดส์ได้

จุดประสงค์

1. บอกความสำคัญของอวัยวะทุกส่วนของร่างกายได้
2. ดูแลความสะอาดอวัยวะทุกส่วนของร่างกายได้อย่างถูกต้องจนเป็นกิจนิสัย
3. บอกพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับสุขอนามัยทางเพศได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. จัดกิจกรรมตรวจสุขภาพ โดยให้นักเรียนจับคู่ ผลัดกันตรวจ (มือ ผม ปาก หู ตา ฟัน ฯลฯ)
2. ร่วมกันอภิปราย ตามประเด็นดังนี้
 - สาเหตุที่ทำให้อวัยวะสกปรก
 - โทษจากการไม่เอาใจใส่รักษาความสะอาดของร่างกาย
 - โรคที่เกิดกับอวัยวะต่างๆ (เน้นโรคที่เกิดกับอวัยวะเพศ)
3. นักเรียนศึกษากรณีตัวอย่าง เรื่อง หนูนิดน้อยพบหมอ แล้วร่วมกันอภิปรายตามประเด็นดังนี้
 - ทำไมหนูนิดน้อยจึงไปหาหมอ
 - โรคที่หนูนิดน้อยเป็น มีสาเหตุมาจากอะไร
 - มีการป้องกันแก้ไขอย่างไร
4. ช่วยกันกำหนดวิธีปฏิบัติตน ในการดูแลรักษาความสะอาดเกี่ยวกับอวัยวะเพศที่ถูกวิธี
5. นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับสุขอนามัยทางเพศ เช่น
 - การทำความสะอาดอวัยวะเพศไม่ถูกวิธีหลังขับถ่าย หรือเมื่อมีประจำเดือน
 - การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

- การใช้ถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์
- การใช้ถุงยางอนามัยไม่ถูกวิธี

ฯลฯ

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเป็นแนวทางในการปฏิบัติที่ถูกต้องและบันทึกลงสมุด

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน จาก
 - ความร่วมมือ ในการร่วมกิจกรรม
 - ความสนใจขณะเรียน
 - การอภิปรายอย่างมีเหตุผล
2. ตรวจสอบจุดบันทึก เกี่ยวกับความถูกต้องครอบคลุมของเนื้อหา การใช้ภาษา กระตือรือร้นชัดเจน

กิจกรรมเสนอแนะ

1. เขียนคำขวัญเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด
2. คั่นคว่ำเพิ่มเติมในห้องสมุด

กรณีตัวอย่าง

เรื่อง หนูนิดน้อยพบหมอ

วันหนึ่งคุณแม่ได้พาหนูนิดน้อย อายุ 5 ขวบ ไปหาหมอ เนื่องจากมีกลิ่นเหม็นที่อวัยวะเพศ และมีเมือกเหลืองคล้ายหนองออกทางช่องคลอด คุณหมอได้สอบถามและตรวจพบว่า มีการปนเปื้อนของเชื้อจุลินทรีย์เข้าไปอยู่ในช่องคลอดของหนูนิดน้อย ทั้งนี้เนื่องจากเวลาหนูนิดน้อยถ่ายอุจจาระแล้วชำระล้างไม่ถูกวิธี คุณหมอได้ให้คำแนะนำแก่คุณแม่ของหนูนิดน้อยในการทำ ความสะอาดเพื่อให้สอนหนูนิดน้อย ดังนี้

- เมื่อถ่ายอุจจาระควรเช็ดเชื้อจุลินทรีย์ออกก่อน โดยเช็ดไปทางด้านหลัง แล้วล้างเฉพาะ บริเวณทวารหนักและอวัยวะเพศด้วยน้ำสะอาด

- เมื่อถ่ายปัสสาวะให้ล้างด้วยน้ำสะอาดทุกครั้งด้วย

คุณแม่หนูนิดน้อย กล่าวขอบคุณ และถามคุณหมอว่า “คุณหมอคะ เด็กผู้ชายเมื่อถ่ายปัสสาวะแล้วจำเป็นต้องล้างทุกครั้งเหมือนเด็กหญิงไหมคะ”

หมอบอกว่า “ไม่จำเป็น เด็กผู้ชายถ้าจะมีการอักเสบของอวัยวะเพศมักเป็นจากหนังหุ้มอวัยวะเพศยาวกว่าปกติ และทำให้มีน้ำปัสสาวะค้างอยู่ที่ปลายอวัยวะเพศ จะทำให้เกิดการอักเสบแดงและเจ็บเวลาถ่ายปัสสาวะได้ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าเด็กชายหรือเด็กหญิงควรรู้จักดูแลอวัยวะเพศของตน และรักษาความสะอาดไว้อย่างสม่ำเสมอ

แผนการสอนที่ 10

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ค่านิยมถูกต้อง ป้องกันภัยเอดส์

เวลา 3 คาบ

สาระสำคัญ

ความเข้าใจธรรมชาติทางเพศของมนุษย์ที่ถูกต้องเหมาะสม ทำให้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จุดประสงค์

1. เสนอตัวอย่างการวางตัวที่เหมาะสมกับเพศเดียวกัน และเพศตรงข้ามได้
2. ยกตัวอย่างค่านิยมทางเพศที่ดีของสังคมไทยได้
3. ประเมินและเลือกค่านิยมทางเพศได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นฝ่ายหญิง-ฝ่ายชาย ให้แต่ละฝ่ายเสนอพฤติกรรมในการวางตัวที่เหมาะสม ในเพศเดียวกันและเพศตรงข้าม

ฝ่ายหญิง	ฝ่ายชาย
- แต่งตัวให้เหมาะสมกับวัยของตัวเอง - ไม่เที่ยวกลางคืน - ไม่มีจริต - ไม่ทำตัวเป็นสาวเกินวัย - ไม่ยั่วชวน - วาจาไพเราะ อ่อนหวาน ฯลฯ	- ยกย่องให้เกียรติผู้หญิง - ช่วยเหลือเพศตรงข้าม - พุดจาสุภาพ ไม่หยาบคาย - ไม่เสเพลเสพติด - ไม่เที่ยวกลางคืน - ไม่มั่วอวดบอยมุข - ไม่เข้าหาผู้หญิง ฯลฯ

2. ให้นักเรียนตอบแบบประเมินตนเอง และเขียนว่าควรปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

3. ครุยกตัวอย่างค่านิยมทางเพศ เช่น

- รักเดียวใจเดียว
- มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน
- สังคมยอมรับให้ชายมีภรรยาได้หลายคน
- ยอมรับความคิดเห็น
- อดทน-อดกลั้น
- รู้จักให้อภัย
- ยึดถือความคิดเห็นของตน
- ซื่อสัตย์ต่อคู่ครอง
- ยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกัน

ฯลฯ

4. นักเรียนวิเคราะห์ค่านิยมที่ถูกต้อง และไม่ถูกต้อง พร้อมให้เหตุผล ตามแบบวิเคราะห์ค่านิยม

5. ช่วยกันสรุป และปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง จดบันทึก

สื่อและอุปกรณ์

1. แบบสำรวจพฤติกรรม
2. แบบวิเคราะห์ค่านิยม

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
 - ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
 - ความร่วมมือระหว่างประชุมกลุ่ม
 - การอภิปรายซักถาม
2. ตรวจ/ประเมินผลงาน

กิจกรรมเสนอแนะ

1. วาดภาพครอบครัวที่อบอุ่น
2. เขียนแผนภูมิหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว
3. ประกวดเรียงความเกี่ยวกับครอบครัว เช่น “ครอบครัวที่ฉันต้องการ”

แบบสำรวจพฤติกรรม

ข้อความ	เคย	ไม่เคย
1. แต่งตัวไม่เหมาะสมกับวัย 2. เทียวกลางคืนเป็นประจำ 3. พดจาไพอเราะ 4. สูบบุหรี่ 5. ช่วยเหลือเห็นใจเพื่อน 6. รังแกเพศตรงข้าม 7. ดมสารระเหย 8. อยู่สองต่อสองกับเพศตรงข้ามในที่ลับตาคน 9. นอนค้างบ้านเพื่อน 10. ยกย่องให้เกียรติผู้อื่น ฯลฯ		

สิ่งที่ข้าพเจ้าต้องปรับปรุง

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

แบบวิเคราะห์ค่านิยม

ค่านิยมที่ถูกต้อง	เหตุผล
ค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง	เหตุผล

สื่อและแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับโรคเอดส์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

เลขที่ ๖๖๖ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพมหานคร ๑๐๐

๒๕๒๖

ราคา ๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

๒๕๒๖

สื่อและแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับโรคเอดส์

สื่อและแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับโรคเอดส์

สื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนมีหลายประเภท ทั้งของหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างสื่อจำนวนหนึ่งที่มีการเผยแพร่แล้ว แยกตามประเภทของสื่อ

เอกสาร วารสาร แผ่นพับ โปสเตอร์

ที่	ชื่อเรื่อง	แหล่งวิทยาการ
1	วารสารเพื่อนสุขภาพ ปี 1 ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2532	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
2	วารสารเพื่อนสุขภาพ ปี 2 ฉบับที่ 1 มิถุนายน 2533	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
3	หนังสือคู่มือด้วยรักและห่วงใย เอดส์ มหันตภัยที่ป้องกันได้ด้วยความรู้	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
4	จุลสาร/จดหมายข่าว	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
5	จุลสาร	กองระบาดวิทยา
	- รายงานเฝ้าระวังโรคประจำสัปดาห์	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
	- รายงานการศึกษาวิจัยสอบสวนโรค	
	- สรุปสถานการณ์โรคเอดส์	
6	วารสารโรคเอดส์ 4 ฉบับ/ปี	กองประสานการปฏิบัติการบำบัดรักษา ผู้ติดยาและสารเสพติด
		กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
7	จดหมายข่าว ข่าวสารโรคเอดส์	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ
8	หนังสือ ร่วมใจต้านภัยเอดส์	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ
9	หนังสือความรู้เกี่ยวกับเอดส์	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ
10	คู่มือการให้คำปรึกษาแนะแนว	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ
11	คู่มือครูเรื่อง โรคเอดส์	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ
12	คู่มือวิทยาการเรื่อง โรคเอดส์	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ
13	หนังสือ "รู้ทันเอดส์"	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ

ที่	ชื่อเรื่อง	แหล่งวิทยาการ
14	ภาพพลิก เอ็ดส์คืออะไร	กองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข
15	หนังสือ เอ็ดส์	โครงการโรคเอดส์ สภากาชาดไทย
16	หนังสือเป็นครูต้องรู้เรื่องเอดส์ กับการบริจาคโลหิต	โครงการโรคเอดส์ สภากาชาดไทย
17	โรคเอดส์และตัวท่อน ปี 2536	โครงการโรคเอดส์ สภากาชาดไทยฯ
18	แผนป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และ อุดมศึกษา (3 เล่ม)	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
19	มาตรการป้องกันโรคเอดส์ในสถานศึกษา	กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
20	วารสาร สารพัฒนาหลักสูตร	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
21	หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ไอ้ดากับยาวิเศษ ระดับประถมศึกษา	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
22	หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง วันเวลาที่เหลืออยู่ ระดับมัธยมศึกษา	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
23	วารสาร เอ็ดส์	โรงพยาบาลกลาง กรุงเทพฯ
24	วารสารเรื่อง โรคเอดส์	โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพฯ
25	จดหมายข่าวเรื่อง โรคเอดส์	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
26	แผ่นปลิว แผ่นพับ สติกเกอร์ ภาพโฆษณา ชุดนิทรรศการ บทความวิทยุ	- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด - โรงพยาบาลจังหวัดและโรงพยาบาลอำเภอ
27	แผ่นพับเรื่อง - เอ็ดส์ไม่น่ากลัว หากป้องกันตัวและรู้ทัน - ก่อนที่จะสายเกินไป - ถุงยางใช้อย่างปลอดภัย ประตูดเอดส์ จะปิดหรือจะเปิด	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ เลขที่ 8 ซอยใต้ดี ถนนวิภาวดีรังสิต กทม. 10900
28	ภาพพลิก - เรื่องอยากให้อะไร - คุยกันเรื่องเอดส์ - คุณ...ครอบครัวและเอดส์	องค์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสาธารณสุข (PATH) องค์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสาธารณสุข (PATH) องค์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสาธารณสุข (PATH)
29	หนังสือการ์ตูนเรื่อง ค่าแห่งชีวิต	องค์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสาธารณสุข (PATH)
30	หนังสือนิยายภาพเรื่อง เพียงหนึ่ง	องค์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสาธารณสุข (PATH)

ที่	ชื่อเรื่อง	แหล่งวิทยาการ
31	เอกสารพับเรื่องไม่ลับเฉพาะ	องค์การพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อ การสาธารณสุข (PATH)
32	หนังสือกำลังใจและความเข้าใจรักษาโรค	มูลนิธิชอทไลน์ เลขที่ 90/269 ซอยทรงสะอาด ถนนวิภาวดีรังสิต บางเขน กทม. 10900
33	หนังสือความรู้เรื่อง โรคเอดส์สำหรับ ประชาชน	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
34	เอกสารความรู้เรื่องเอดส์	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
35	เกม บันไดงู	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
36	ภาพพลิก เอดส์	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
37	หนังสือ "เรื่องฟ้าใหม่"	สำนักงาน ACT Center ชั้น 1 แฟลต 14 ถนนอาจณรงค์ คลองเตย กทม. 10110
38	หนังสือเรื่อง "อยากบอกให้รู้"	สำนักงาน ACT Center ชั้น 1 แฟลต 14 ถนนอาจณรงค์ คลองเตย กทม. 10110
39	วารสาร "ชีวิตใหม่" เรื่อง "เอดส์ในทัศนะของ..."	สมาคมส่งเสริมการผสมผสานกิจกรรม พัฒนาประชากรและสาธารณสุขแห่งประเทศไทย 101 ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี ดลิ่งชั้น กทม. 10170
40	หนังสือเรื่อง เอดส์และตัวท่าน	สมาคมส่งเสริมการผสมผสานกิจกรรม พัฒนาประชากรและสาธารณสุขแห่งประเทศไทย 101 ถนนปิ่นเกล้า-นครชัยศรี ดลิ่งชั้น กทม. 10170
41	- AIDSED newsletter - AIDS Bibliography - AIDS EDUCATION	UNESCO AIDSED CENTRE P. Q. Box 967 พระโขนง กทม. 10110

สไลด์ บทวิทยุ เทปเสียง

ที่	ชื่อเรื่อง	แหล่งวิทยาการ
1	สื่อประชาสัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์ (สไลด์ประกอบเสียง)	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
2	สไลด์ชุด - โรคเอดส์ - เอดส์กับเยาวชน	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
3	บทวิทยุรายการเพื่อสุขภาพ - เอดส์กับวัยรุ่น	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
4	เทปเสียง ปัญหาความรู้เกี่ยวกับเอดส์	วิทยาลัยพยาบาลสุราษฎร์ธานี
5	สไลด์เรื่อง โรคเอดส์	สำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 5 จังหวัดนครราชสีมา
6	เทปเสียง บทความรู้คันเพลงและสโปตวิทยุ	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ
7	เทปเสียงและสไลด์เรื่องถุงยางอนามัย ป้องกันโรคเอดส์	กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย
8	สไลด์เรื่อง เอดส์วันนี้ไม่น่ากลัว	ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
9	เทปเสียงเรื่อง 1 นาทีกับโรคเอดส์	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดร้อยเอ็ด
10	เทปเสียง ความรู้เรื่องโรคเอดส์	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดหนองคาย
11	เทปเสียง เรื่อง อยากให้เธอรู้	องค์การพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อ การสาธารณสุข (PATH)
12	สไลด์ชุด เรื่องชีวิตที่ปลอดเอดส์	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
13	AIDS EDUCATION SLIDES	AIDSED CENTRE UNESCO กรุงเทพฯ 10110
14	สไลด์ ความรู้เรื่องโรคเอดส์สำหรับ ประชาชน	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน สุขุมวิท 12 กรุงเทพฯ
15	เทปเสียง สนทนาถาม-ตอบเรื่องเอดส์	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน สุขุมวิท 12 กรุงเทพฯ
16	ละครวิทยุ "ก่อนจะถึงวันนั้น"	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
17	บทวิทยุสุขศึกษา "วัยรุ่นกับการขึ้นครุ	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
18	เทปเสียงเรื่อง เจาะลึกเรื่องเอดส์ และหยุดเอดส์ในโรงเรียน	ทันตแพทย์หญิงอัปสร บุญประดับ

วิดิทัศน์ ภาพยนตร์

ที่	ชื่อเรื่อง	แหล่งวิทยาการ
1	เทปโทรทัศน์ (สารคดี) - รายการเพื่อนสุขภาพ คุณรู้จักเอดส์หรือยัง - รายการพลิกแผ่นดินทอง วัยรุ่นกับเอดส์	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
2	ละครโทรทัศน์ - รายการส่งเสริมสาธารณสุข "เอดส์จำลองมาหาหนูเลย" - รายการเสาร์สุขภาพ "รู้ให้จริงแล้วอย่าทิ้งหนูนะ" - เอดส์มหากภัยที่ควรระวัง ตอน ยาเสพติดพาชีวิตไปพบเอดส์ - เอดส์มหากภัยที่ควรระวัง ตอน อย่าวิปริตทางเพศ โรคเอดส์จะตามมา - รายการเสาร์สุขภาพ "เช็ดจนตาย...เอดส์"	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
3	การแสดงประกอบการให้ความรู้ - รายการเสาร์สุขภาพ ลำตัดแม่ประยูรต้านเอดส์	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
4	สปอตโทรทัศน์ - ร้อยใจต้านภัยเอดส์ - สตรีไทยต้านภัยเอดส์	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข
5	เทปโทรทัศน์ - เอดส์มหันตภัยที่ป้องกันได้ - หมอกดำ - สิ่งที่เหลือไว้ - ซูซี่	กองโรคเอดส์ กรมควบคุมโรคติดต่อ

ที่	ชื่อเรื่อง	แหล่งวิทยาการ
6	วิดิทัศน์ เรื่อง หนูน้อยคาราเต้ และคู่มือ	โครงการโรคเอดส์ สภากาชาดไทย
7	วิดิทัศน์ เรื่อง เอดส์ในแอฟริกา	มูลนิธิฮอทไลน์
8	วิดิทัศน์ เรื่อง - ภัยเงียบ - บุญแห่ง ภาพยนตร์เรื่อง ภัยเงียบ	องค์การพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการสาธารณสุข (PATH) องค์การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสาธารณสุข (PATH)
9	วิดิทัศน์ เรื่อง - สำนักกราบศพ - ของขวัญวันเกิด - พรุ่งนี้ก็สาย - จลากรมหาโชค - เพียงความฝัน - ความลับที่เปิดเผย - การรุกรานของโรคเอดส์ - สิ่งที่เหลืออยู่ - ส่องกล้องมองเอดส์ - ชีวิตที่ปลอดภัย	สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทยฯ
10	วิดิทัศน์ เรื่อง ความรู้สำหรับประชาชน เรื่อง โรคเอดส์	สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน
11	วิดิทัศน์ เรื่อง การสอนเรื่องโรคเอดส์	กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
12	วิดิทัศน์ เรื่อง รักเพื่อนให้เตือนแรง ๆ	กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

สถานที่ให้คำปรึกษาและตรวจเลือด

1. คลินิกนิรนาม สภาอากาศไทย โทร. 256-4108-9 กรุงเทพฯ
2. คลินิกเวชศาสตร์สังคม สำนักงานควบคุมโรคติดต่อ เขต 1 กรุงเทพฯ
โทร. 585-5585
3. สถานกามโรคและโรคเอดส์ กรุงเทพฯ
4. โรงพยาบาลของรัฐบาลทุกแห่งในกรุงเทพฯ และภูมิภาค
5. ศูนย์กามโรคและโรคเอดส์ (ทุกจังหวัด)
6. สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 1-12
7. สำนักงานสาธารณสุขทุกจังหวัด

ภาคผนวก

ตัวอย่างคำขวัญโรคเอดส์

คำขวัญคณะกรรมการประกวด ของกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปี 2531

- ไม่มั่วเซ็ม มั่วเพศ โรคเอดส์ไม่ระบาด
- ไม่แพร่เชื้อทางเพศ ไม่แพร่เอดส์ทางเซ็ม
- ฉันทักเธอ เธอรักฉัน ต้องป้องกันโรคเอดส์
- ให้ความรัก ให้งานทำ ผู้เจ็บไข้จากภัยเอดส์
- เมตตาผู้ติดเอดส์ อย่าปฏิเสธการช่วยเหลือ
- เป็นโรคเอดส์ต้องตายแน่ ไม่มีทางแก้มีแต่ป้องกัน
- ประพฤติดีมาตลอด ก็จะปลอดภัยจากโรคเอดส์
- เอดส์เป็นปัญหาของทุกคน ประชาชนต้องร่วมแก้ไข
- เอดส์เป็นโรคติดต่อ รักษาไม่หาย ตายลูกเดียว

คำขวัญคณะกรรมการประกวด ปี 2533

หญิงรู้ป้องกันตัว
สตรีคือพลังสำคัญ
พลังหญิงยิ่งใหญ่
สตรีเป็นแกนนำ

นำครอบครัวป้องกันเอดส์
สร้างครอบครัวสุขสันต์ ป้องกันโรคเอดส์
สร้างสังคมไทยให้ไกลเอดส์
พูดคุยประจำ เรื่องพฤติกรรมปลอดภัย

เพลงโรคเอดส์

เอดส์-อันตราย

ผู้ประพันธ์ ประสิทธิ์ ณ นครพนม
ทำนอง เพลงพญาโศก

ปัญหาโรคเอดส์ ที่แพร่กระจาย มีหลายท้องที่พบพาน ทั้งตามภูธร-ในนครบาล
เอดส์ร้าย รังควานทั่วไทย

จะติดเชื่อมีหลายประการ เช่นร่วมเพศสัมพันธ์ง่ายตาย ทั้งติดยาเสพติดเป็นเนืองนิจ
ใช้เข็มฉีดยาร่วมกันไป

ถ่ายเลือด-และอีกมากมาย ที่เอดส์จะได้-ขยายแพร่พันธุ์ พี่น้องเอ๋ยขอให้ระวังกัน
เอดส์นี้สำคัญ อันตรายร้ายกว่าโรคใด

(ดนตรี)

ผลที่เป็นโรคเอดส์ สดุดธรรมา รอเวลาสิ้นชีวิต รัฐบาลได้-ใส่ใจป้องกัน
ห่วงปวงชนนั้นจริงใจ

กระทรวงสาธารณสุข ก็รีบรุดสกัดโรคร้าย ปัญหากลุ่มคนเชื่อเอดส์มี-รู้ตัวดี
ตนมีโรคภัย

บางคนประสงค์จึ่งใจ แพร่เชื้อเอดส์ไปต่อให้คนอื่น โรคเอดส์นี้หนามันทรมา-ชมชื่น
คนอื่นหลาย ๆ หมื่น จงป้องกันเอดส์-อันตราย

มณีร้าว - 2

กระจกใสบางเกิดรอยร้าวคราใด
 เป่าด้วยไฟหลอมมันใหม่ยังพอมีหวัง
 แต่อัญมณี แค่เพียงร้าวรอยซ่อน
 ดังสตรีที่ทุกซ์ล้ำเคียดต้องเป็นโรคร้าย
 แก้วมณีร้าว เปรียบราวชีวิตคน
 โรคเอดส์มาสู่กลุ่มมุ่มไม่เว้น
 แค่ความเห็นใจ ให้มาชักคราหนึ่ง
 ส่องจิตใจหลอมมันมาเป็นยาประสาน

อาจยังแก้ไขได้อีกครั้ง
 สร้างทดแทนง่ายตาย
 บั้นป่วนสูญค่าราคาสินหาย
 เหมือนดังตายทั้งเป็น
 หมองหม่นทนทุกซ์ร้าวร้าวยากเชื
 ช้ำล้ำเคียดแสนทรมาณ
 ซาบซึ่งกว่าค่าที่พรว้าหวาน
 รอยร้าวในใจของสตรี

นายแพทย์วิวัฒน์ โรจนพิทยากร
 ปรับจากเนื้อร้องของ ชมพู พรุตดี

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกวิท ประวาลพุกษ์ **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต** กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ 2534
- จิตรา ทองเกิด **หลักสูตรการเรียนการสอนโรคเอดส์และเพศศึกษา**
ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2535
- ประพันธ์ ภาณุภาค นพ. **โรคเอดส์และตัวท่าน ปี 2536** โครงการโรคเอดส์
สภากาชาดไทยและคณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2536
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และคณะ **ชะตาชีวิต ผู้เป็นโรคเอดส์ "ชาย" โรงพิมพ์แสงแดด**
กรุงเทพฯ 2536
- ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ และคณะ **ชะตาชีวิต ผู้เป็นโรคเอดส์ "หญิง" โรงพิมพ์แสงแดด**
กรุงเทพฯ 2536
- นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์, นพ. **คุยกับลูกเรื่องเพศ** บริษัทแปลน พังลิซซิง จำกัด
กรุงเทพฯ 2534
- วัลลภ กันทรพิชัย **ข้อคิดเบื้องต้นในการสอนและการสอบที่เน้นกระบวนการ**
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ น. 34
- วิวัฒน์ โรจนพิทยากร, นพ. **โรคเอดส์นรกหรือสวรรค์ที่บันดาล**
โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์ กรุงเทพฯ 2535
- สงบ ลักษณะ **จากหลักสูตรสู่แผนการสอน** กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2534
- สถาพร มานัสสฤติย์, นพ. **ถาม-ตอบปัญหาโรคเอดส์** สำนักพิมพ์เมดิคัล มีเดีย
กรุงเทพฯ 2533
- สุมน อมรวิวัฒน์ **คู่มือการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณภาพของครูประถมศึกษา**
บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ 2529
- ศูนย์ปรึกษาสุขภาพแอดเซส **ครอบครัวไม่กลัวเอดส์** กรุงเทพฯ
- อารีย์ ศรีบูรธรรม **เลี้ยงลูกให้เป็น....คนดี** สำนักพิมพ์มูลนิธิพัฒนาคุณภาพชีวิต, 2530

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาโครงการ

อธิบดีกรมวิชาการ	(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)
รองอธิบดีกรมวิชาการ	(นายทวี วรรณพุด)
รองอธิบดีกรมวิชาการ	(ดร.เช็น แก้วยศ)
ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาหลักสูตร	(นายวัลลภ กันทรพย)
ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตร	(นายประสาท สอ้านวงศ์)

ที่ปรึกษาด้านเนื้อหา

ศาสตราจารย์แพทย์หญิง เพ็ญศรี พิชัยสนธิ
นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์
ผู้อำนวยการกองโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข

คณะปฏิบัติงานยกวางแผนการสอน ป.5 - ป.6 ก่อนการทดลอง

นางปราณี ไชยรังษะดี	ศึกษานิเทศก์ สปช.
นางแสงสุรีย์ ดวงคำน้อย	ศึกษานิเทศก์ สปจ. ขอนแก่น
นางศุภดา ลัด สิทธิประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์ สปจ. เชียงใหม่
นางนิรมล โพธิ์	ศึกษานิเทศก์ สปจ. สมุทรปราการ
นายประกอบ เนคมานุรักษ์	ศึกษานิเทศก์ สปจ. พระนครศรีอยุธยา
นางพิไลพร ธนะสมบูรณ์	อาจารย์ 2 ชั่วราชการ สปจ. นนทบุรี
นายวิเชียร หอยสังข์	โรงเรียนชุมชนวัดต้นเชือก อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี
นางสาวมณฑิ ทะสา	โรงเรียนชุมชนบ้านพรหมนิมิต จังหวัดขอนแก่น
นางพูนี วิถี	โรงเรียนวัดราชศรีธา อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
นางสาวคณินิจ ชุตินาสถาพร	โรงเรียนพนัสศึกษาลัย อำเภอพนสนิม จังหวัดชลบุรี
นางผ่องพรรณ ท่าข้าม	โรงเรียนวัดนันทาราม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
นายดวงแก้ว สะกล	โรงเรียนวัดอินทราพิบูลย์ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
นายจิระพงษ์ คำผิว	โรงเรียนชุมชนบ้านนาคำไฮ อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี
นางสาวนงลักษณ์ ล้อตระกูล	โรงเรียนอนุบาลพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
นางบุญล้อม เสดะวีระ	โรงเรียนบ้านเนินโพธิ์ อ.เมือง จ.ตราด
นางสาวสมหมาย แยมสรวล	โรงเรียนชุมชนวัดกำแพง อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา
นางสาวปรียาพร ศิริพัลลภ	โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ อ.บางปะ จ.สมุทรปราการ
นางกนกภรณ์ แสงประทีป	กองสุขศึกษา กระทรวงสาธารณสุข

นางสาวอาภา ถนัดช่าง
 นางจิตรียา ไชยศรีพรหม
 นางสาวกัญญา งามบรรจง
 นางสาวศรีสมร พุ่มสะอาด
 นางจิตรา ทองเกิด
 นางจุฬามาศ สรวีสูตร
 นายดวงชัย ผลชีวิน
 นายอุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง
 นางศัญญาภรณ์ สุขพยัคฆ์
 นายโสภณ ไสตุรัตน์
 นางปานทิพย์ จตุรานนท์
 นางรัตนา บุญญากานนท์

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการปรับปรุงแผนการสอน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นายจิระพงษ์ คำผิว	โรงเรียนชุมชนบ้านนาคำไฮ อ.หนองบัวลำภู จ.อุดรธานี
นายสุพัชร สุพัชรมงคลกิจ	โรงเรียนพนัสศึกษาลัย อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี
นางผ่องพรรณ ท้าข้าม	โรงเรียนวัดนันทาราม อ.ฝาง จ.เชียงใหม่
นางสาวมัลลิกา มกรมณี	โรงเรียนชุมชนวัดกำแพง อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา
นางเอ็นดู เปลี่ยนสมัย	โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธา อ.เมือง จ.ชลบุรี
นางสาวทองอยู่ ลายลักษณ์	โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ
นายดวงแก้ว สะกล	โรงเรียนวัดอินทราพิบูลย์ อ.หางดง จ.เชียงใหม่
นางจริยา ปิ่นจุลศักดิ์	โรงเรียนวัดพิบูลเงิน อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี
นางรัชดาภรณ์ บัวกนก	โรงเรียนชุมชนบ้านพรหมนิมิต อ.เมือง จ.ขอนแก่น
นางสาวมนฤดี ทะสา	โรงเรียนบ้านพระคือ อ.เมือง จ.ขอนแก่น
นางมณฑนา พึ่งจิตต์ตน	โรงเรียนอนุบาลพะเยา อ.เมือง จ.พะเยา
นางพิไลพร ธนะสมบุรณ์	ศึกษานิเทศก์ สปอ.ไทรน้อย จ.นนทบุรี
นางจุฑามาศ สรวีสูตร	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ
นางปานทิพย์ จตุรานนท์	ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นางศุภดา ลัด ลิทธิประเสริฐ
นางนิรมล โพธิ์

นางสาวสมหมาย แยมสรวล

นางพูนี วิถี

นางสาวคณินิจ ชุตินาสาพร

นายวิเชียร หอยสังข์

นางมัทนา ดันสุภายน

นางนิตยาพร หมีนพินิจ

นายสมศักดิ์ ศรีบุญจิตร

นางสาวนงลักษณ์ ล้อตระกูล

นางสาวปรียาพร ศิริพัลลภ

นางสมใจ อินทะกนก

นายสนัด ศรีพลเงิน

นางจิตรา ทองเกิด

ว่าที่ ร.ต.อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง

นางรัตนา บุญญากานนท์

ศึกษานิเทศก์ สปจ.เชียงใหม่

ศึกษานิเทศก์ สปจ.สมุทรปราการ

ช่วยราชการหน่วยศึกษานิเทศก์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

โรงเรียนชุมชนวัดกำแพง

อ.บางปะอิน จ.พระนครศรีอยุธยา

โรงเรียนวัดราชศรีทธา

อ.เมือง จ.ชลบุรี

โรงเรียนพนัสศึกษาลัย

อ.พนัสนิคม จ.ชลบุรี

โรงเรียนวัดพิบูลเงิน

อ.บางใหญ่ จ.นนทบุรี

โรงเรียนวัดอินทราพิบูลย์

อ.หางดง จ.เชียงใหม่

โรงเรียนวัดนันทาราม

อ.ฝาง จ.เชียงใหม่

โรงเรียนบ้านเนินโพธิ์

อ.เมือง จ.ตราด

โรงเรียนอนุบาลพะเยา

อ.เมือง จ.พะเยา

โรงเรียนชุมชนวัดบ้านระกาศ

อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ

โรงเรียนชุมชนบ้านนาคำไย

อ.หนองบัวลำภู จ.อุดรธานี

โรงเรียนชุมชนบ้านพรหมนิมิต

อ.เมือง จ.ขอนแก่น

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ

กองบรรณาธิการ

นางจิตรา ทองเกิด
นางจุฑามาศ สรวิสฺตร
ว่าที่ ร.ต.อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง
นางปานทิพย์ จตุรานนท์
นางรัตนา บุญญกานนท์

บรรณาธิการที่ปรึกษา

ดร.วัลลภ กันทรพัย
ศาสตราจารย์แพทย์หญิง เพ็ญศรี พิชัยสนธิ

บรรณาธิการ

นางจิตรา ทองเกิด
นางจุฑามาศ สรวิสฺตร

จัดพิมพ์ต้นฉบับ

นางสาวพรทิพย์ ดินดี
นางสาวสอางค์ ดันทโสภาส

จัดพิมพ์ พิสูจน์อักษร รูปเล่ม

นางจุฑามาศ สรวิสฺตร
ว่าที่ ร.ต. อุดมศักดิ์ ธนะกิจรุ่งเรือง

ออกแบบปก

นางจิตรา ทองเกิด
นางจุฑามาศ สรวิสฺตร

เขียนภาพปก

นายสุธี แคนยุกต์

โลกที่ดี ชีวิตดี
ร่วมมือ ร่วมใจ ต้านภัยเอดส์